

REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL

FENT CARRERANY

MARIA DE LA SALUT

Nº 53

DESEMBRE

1990

**INAUGURACIÓ DE L'EXPOSICIÓ DE
FOTOGRAFIA ARTÍSTICA A SA
CAPELLA FONDA**

SUMARI

Editorial i Sumari,	2
Convocatòria Assemblea General,	3
Maria al primer volum de "L'onomàsticon cataloniae" de Joan Coromines	4
Exposició de Fotografia Artística a Sa Capella Fonda,	6
Memòria RAM: Escolanet,	8
Camp de Golf a Son Pont? No, gràcies	9
Nadal de terra,	10
Demografia i telèfons	12
El temps i temps passat	13
Correu Obert,	14
Bullit de Notícies,	16
Sa Terradeta amb En Joan Vives,	18
Homenatge a Companys,	21
Filosofia 6/18 anys	22
Camps de treball a Cabrera,	24
Casa de la Vila	25
Passatemps,	26
Assemblea de Premsa Forana,	27
Carrerany Esportiu: Fonthisa,	28
Comença la recta final del club d'Escacs,	30
Repàs al que ha estat la temporada	31
Fest Carrerany,	32

EQUIP DE REDACCIÓ

Joan Gelabert i Mas
Jaume Mestre Llompart
Pere Fons Pascual
Onofre Sureda Ribas
Magí Ferriol Bauzá

HAN PARTICIPAT EN AQUEST NÚMERO:

Enric Pozo Mas
Club Ciclista de Maria de la Salut
Coordinadora anti-camp de Golf de Son Pont
Jaume Santandreu i Sureda
Margalida Mas i Vicens
Jaume Lladó i Jaume

Portada: Inauguració de l'exposició

Editorial

ELS SOCIS DE "FENT CARRERANY", TENEN EN AQUESTES DATES NADALENQUES UNA ACTIVITAT PROU IMPORTANT COM ES L'ASSEMBLEA GENERAL. LA SEVA PARTICIPACIÓ ÉS UNA BONA OPORTUNITAT PER AGAFAR EL POLS A LA NOSTRA ASSOCIACIÓ I PER APORTAR IDEES PER AL PROPER ANY, ON TOTS ENS SENTIM ACTIUS PARTICIPANTS I MÉS NOSTRES TOTES LES ACTIVITATS QUE ES REALITZIN.

DE SEMPRE, LA PARTICIPACIÓ DELS ASSOCIATS, NO TAN SOLS A "FENT CARRERANY", HA ESTAT MÉS AVIAT BAIXA I S'HA VIST REDUIDA A L'ABONAMENT DE LES QUOTES QUE ES MARQUEN.

LES ACTIVITATS QUE ES PROGRAMEN DES DE LA NOSTRA JUNTA DIRECTIVA HAURIEN D'ESSER EL RECALL DE LES INQUIETUDS I LES IDEES DELS NOSTRES SOCIS. A L'HORA DE CELEBRAR-SE QUALSEVOL ACTE DELS QUE FA LA NOSTRA ASSOCIACIÓ QUASI SEMPRE SÓN ELS MATEIXOS ELS QUE HI PARTICIPEM I ENTRE TOTS HEM DE ROMPRE AQUESTA DINÀMICA I ACONSEGUIR QUE LA CULTURA I LA PARTICIPACIÓ EN ELS FETS CULTURALS SIGUI MONEDA COMUNA DINS EL NOSTRE POBLE. DARRERAMENT I PELS QUI NO VIUEN A MARIA, L'ACTIVITAT CULTURAL QUE ES REALITZA PAREIX DENSA I D'UNA TRADICIÓ ARRELADA I REALMENT NO ES AIXÍ, ENCARA QUE POC A POC ENS ANAM INTEGRANT DINS LA DINÀMICA CULTURAL. ELS PROJECTES PEL FUTUR PASSEN PER AIXÒ DARRER.

Fotografies:

Arxiu de "Fent Carrerany"
Jaume Mestre
Magí Ferriol
Diario de Mallorca
Ultima Hora

Imprimeix:

Apostol y Civilizador
Petra
Nº Depòsit Legal: PM-457/1986

Edita:

Associació Cultural FENT CARRERANY
Sant Miquel, 4.
07519 Maria de la Salut

+++++
+ La redacció de Fent Carrerany +
+ no es fa responsable de les +
+ opinions dels qui hi escriuen +
+++++

ASSOCIACIÓ PREMSA FORANA
DE MALLORCA

CONVOCATÒRIA

3 (363) FENT CARRERANY

ASSEMBLEA GENERAL DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL "FENT CARRERANY"

ORDRE DEL DIA:

- 1.- Lectura i aprovació de l'acta anterior.**
- 2.- Estat de Comptes.**
- 3.- Proposta d'activitats per a 1991.**
- 4.- Pressupost per a l'any 1991.**
- 5.- Precs i Preguntes.**

Tindrà lloc a la Casa de Cultura el proper dia 23 de Desembre, a les 11'30 hores, en primera convocatòria, i a les 12 hores en segona convocatòria.

Finalitzada l'assemblea hi haurà una mica de refresc. Esperam la vostra assistència.

LA JUNTA DIRECTIVA

MARIA AL PRIMER VOLUM DE "L'ONOMASTICON

A l'hora de designar amb lletres d'or un personatge actual de la nostra cultura, el nom del lingüista Joan Coromines té totes les cartes al seu favor.

Personatge dotat d'una sòlida formació intel·lectual (el seu coneixement de les llengües europees, de l'hebreu, àrab, grec antic i modern, entre d'altres, és realment impressionant), polemista apassionat (la polèmica mantinguda amb el ministre Semprún ho demostra a bastament) i nacionalista irreductible, deixa al seu darrera una de les aportacions més importants que mai no s'han fet a l'estudi de la llengua catalana. Al costat del monumental Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana (9 volums), els dos volums del seus Estudis de Toponímia Catalana, l'estudi crític de l'obra de Cerverí de Girona, els textos divulgatius: Entre dos llenguatges. Lleures i converses d'un filòleg. El que s'ha de saber de la llengua catalana, etc., l'any 89 començà a sortir l'obra que serà, sens dubte, el seu punt i final a l'estudi de la nostra llengua, L'ONOMASTICON CATALONIAR. Tal i com el mateix Coromines diu al pròleg del 1r volum "L'Onomasticon Cataloniæ serà un vast recull d'onomàstica que enregistrarà i explicarà etimològicament tots els noms de persona, antics i moderns, emprats dins el domini lingüístic català (Catalunya, el Rosselló, el País Valencià, les Balears i la zona oriental d'Aragó), així com tots els noms de lloc, morts o vius, situats en aquest territori".

Una obra tan ambiciosa com aquesta (més de 400.000 noms estudiats) només la podia tirar endavant un personatge tan tenaç i peculiar com en Coromines.

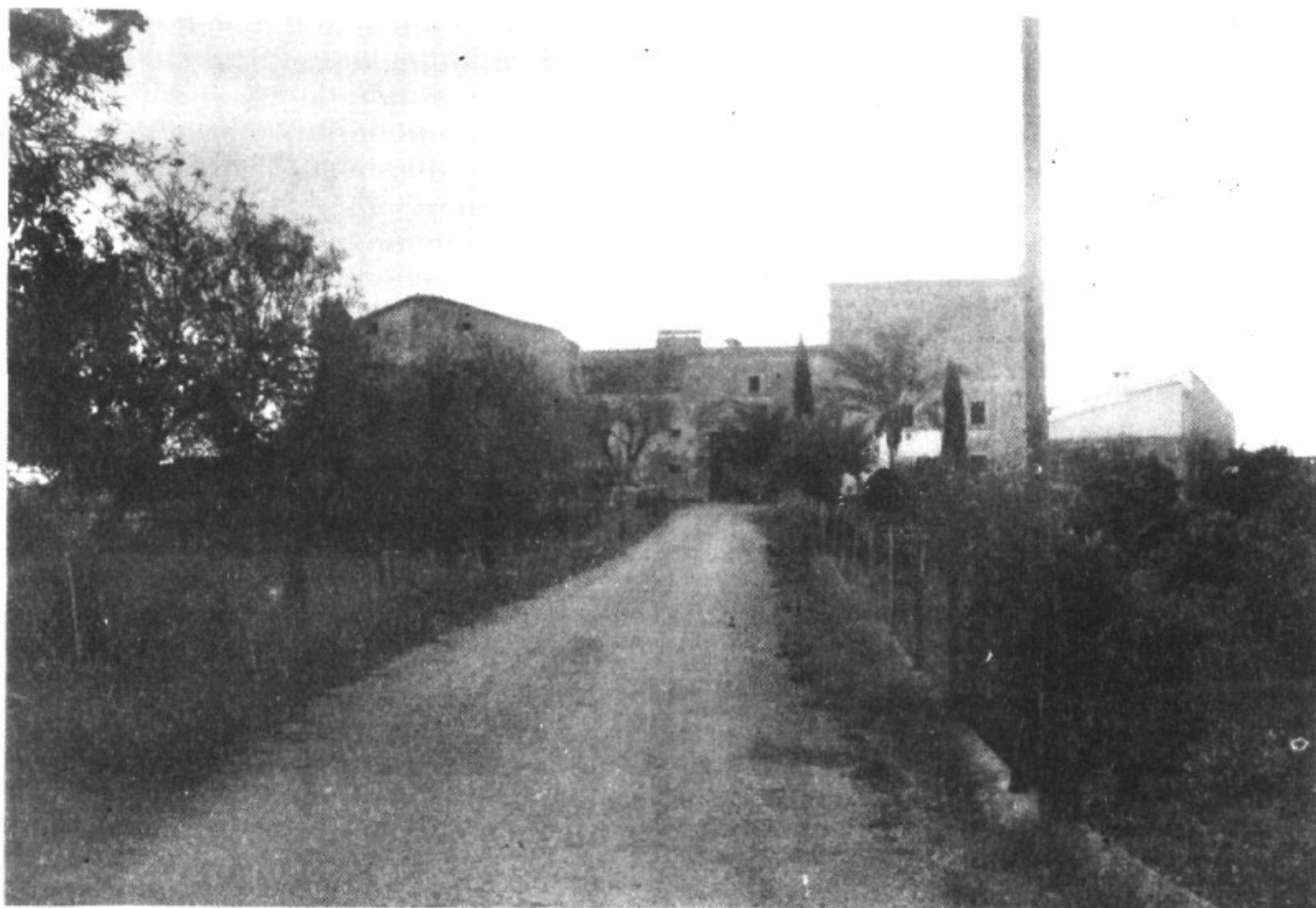
Començada l'any 1931, l'arregleja de materials va anar sofrint tota mena de vicissituds. Hem de tenir en compte que en Coromines, exiliat a partir del 39, bé a París, o bé a Amèrica (catedràtic a la Universitat de Cuyo, Argentina, i després a la de Xicagó), no deixà mai de treballar en el projecte. Quan torna al nostre país a partir de l'any 1952 i hi fa estades de mig any, combinant-ho amb la seva càtedra de Xicagó, es dedica de ple a augmentar el material objecte d'estudi, a base de viatges continuats per totes les terres de parla catalana. Al pròleg del 1r volum de

l'Onomasticon el mateix Coromines explica el procés de recerca de material que després serà objecte d'estudi "Essent jo mateix alpinista i caminador inveterat, he recorregut a peu, molts cops i en tots els sentits, quasi tot el Principat, les terres rosselloneses, el País Valencià i les Illes Balears; en el curs d'aquests itineraris interroguem constantment la gent del país i anotem ja un gran nombre de noms de lloc (...) Alhora que prosseguíem les enquestes toponímiques, nosaltres, els nostres col·laboradors i jo, hem pres nota a cada localitat de noms de persona de tota mena i, en particular, dels noms de famílies fixades ja d'antic a l'indret: personalment, amb aquest propòsit, hem despullat sobretot els registres parroquials, anuaris i censos electorals, sense oblidar els cartells i els anuncis locals, ni els noms portats per certes cases del municipi". Desitjós d'acabar l'Onomasticon i el Diccionari Etimològic, retorna definitivament al nostre país i prossegueix incansablement la seva recerca.

L'any passat i amb el suport de diverses institucions privades i públiques, sortí el 1r volum d'aquesta monumental obra. Aquest volum, que compta amb la col·laboració de l'estudiós illenc Josep Mascaró Passarius, està dedicat íntegrament, a l'estudi de la "Toponímia Antiga de les Balears"; i dins d'aquest estudi, Maria i el seu terme, hi apareixen citats en dues ocasions: el nom del poble de Maria i el de Llampí.

De l'origen del nom del poble, MARIA, en Coromines ja n'havia parlat al 1r volum dels seus Estudis de Toponímia. El trobam documentat ja en el Llibre del Repartiment com a "Caria Maria" (Alqueria Maria). Dedueix, per similitud amb altres noms, la procedència àrab del nom, concretament dels parlars magrebins, amb el sentit de "veure, mirar", és a dir, lloc privilegiat per observar, per mirar. Justifica, també, aquesta interpretació, amb l'existència dins del perímetre urbà, de dos topònims com Sa Talaia i Es Pujólet, que reforçarien aquesta interpretació donada de lloc alt, de bona vista. L'afegitó "de la Salut" no tendria més valor que el d'una disfressa piadosa per confusió amb el nom propi cristià Maria.

CATALONIAE" DE JOAN COROMINES

Cases de Roqueta

De LLAMPÍ en parla com d'un diminutiu, associant-lo al topònim menorquí LLINPA. Ambdós vendrien, segons Coromines, del llatí LIMPIDA, LIMPIDUS, amb el sentit de zona "neta de vegetació".

Hi ha d'altres noms que encara que no pertanyin al terme de Maria, sí que hi estan vinculats directament. Així els noms de BALLFOGÓ i BANDEROLA.

El nom de Son BALLFOGÓ (Vallfogó) que Coromines escriu amb *b*, encara que el troba documentat amb *v*, seria un mossarabisme provinent de VALLIS FECUNDUS (Vall fèrtil), que per les regles de fonètica mossàrab passaria a "Ballfoquond" fins a arribar a la pronúncia actual de "Baifogó". El "son" serà un afegitó posterior.

Segons en Coromines, BANDEROLA, que el Llibre del Repartiment apareix com a "Rahal meneirola" seria un mossarabisme que tendria una transformació de la *m* inicial en *b* per una propagació de la

nassalitat de la paraula. Es referiria als bassals del torrent que passa per aquelles terres.

A pesar de l'avançada edat d'en Coromines (85 anys) esperem que la publicació de l'ONOMASTICON tiri endavant, ja que per les seves característiques aquesta obra està destinada a ocupar un lloc d'honor al costat de la monumental obra del Diccionari Alcover-Moll.

Joan Gelabert i Mas

ASSOCIACIÓ PREMSA FORANA
DE MALLORCA

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Educació i Cultura

EXPOSICIÓ DE FOTOGRAFIA ARTÍSTICA A «SA CAPELLA FONDA»

Del 31 d'Octubre al 4 de Novembre, "FENT CARRERANY" va organitzar una exposició de fotografia artística a "Sa Capella Fonda" a càrrec de quatre joves autors mallorquins: Bàrbara Sansó, Vicenç Negre, Tolo Aguilar i el nostre paísà Miquel Morey i Mas.

L'exposició fou tot un èxit i varen ser moltes les persones que durant aquests cinc dies passaren a contemplar-la. Aquesta activitat de la nostra associació va comptar amb el patrocini de la Banca March, que va assumir les despeses d'un petit catàleg que hem pensat fer con a referència en les nostres activitats, i que pareix decidida a recolzar-nos en aquesta tasca, la qual cosa és d'agrair.

El dia de la inauguració varen esser prop de trenta les persones que arribaren a passar per la sala d'exposicions, entre les vuit i les nou de vespre. Entre elles el batle Miquel Oliver i el regidor de cultura de l'Ajuntament Antoni Morey, a més dels membres de la Junta Directiva. Tots compartirem un petit refrigeri i comentarem les possibilitats i la bellesa de sa capella.

BARBARA SANSÓ: Fa uns quatre anys que està introduïda dins el món de la fotografia i cal destacar la seva manera tan particular de veure les coses. A la Capella Fonda vàrem poder observar una col·lecció de retrats en blanc i negre captats d'una manera molt personal i on predominaven els negres intensos.

VICENÇ NEGRE: Dels quatre autors que exposaren és l'únic que es dedica professionalment a la fotografia. Va presentar una col·lecció de 6 fotografies de publicitat i moda en color, amb els colors molt vius i els paisatges de fons molt originals.

TOLO AGUILAR: Es va introduir al món de la fotografia fa uns quatre anys i durant aquest període ha anat desenvolupant el món de la càmera negra com afecció. De les

FENT CARRERANY

ASSOCIACIÓ CULTURAL
MARIA DE LA SALUT

fotografies que ens mostrà, la majoria en blanc i negre, pertanyen a una col·lecció de mostradors de botigues, ressaltant la quantitat de reflexos que s'hi produeixen i en els quals hom normalment no s'hi fixa. Ens comentà que ha disfrutat molt fent aquest tipus de fotografia i ja que se li dona bastant bé pensa continuar amb aquest tema. Esperem poder observar les seves properes obres.

MIQUEL MOREY I MAS: Bra el més novell dins el camp de la fotografia. Fa uns dos anys que es va introduir dins aquest món tan fantàstic. De les seves 7 obres exposades, no es pot treure un estil en concret, ja que ell va voler mostrar un poc de tot el que ha anat fent fins al moment. La majoria de les fotografies eren en blanc i negre i d'elles n'hi havia dues d'estudi. També es va poder observar les distintes tècniques emprades en les fotografies en blanc i negre, com il·luminar-les amb colors i difuminar-les. Cal destacar la varietat dels temes i deixar constància que la seva fotografia guanyadora del II Concurs-Exposició de Fotografia de "FENT CARRERANY" va servir pel il·lustrar el catàleg de l'exposició.

MEMÒRIA R.A.M.

ESCOLANET

Quan l'edat i el coneixement ens ho permetien (i el senyor rector) passàvem les proves per a fer d'escolanet. Actuar com a tal poc tenia que veure amb el sentiment religiós que tinguéssis i sí molt amb l'ambient religiós de l'època i també del que es vivia dins la família.

Així doncs, cap als sis, set anys, després d'haver fet la primera comunió, D. Miquel ens donà un formulari escrit amb una llengua, el llatí, que no enteníem però que ens era molt familiar. No en va la sentíem quotidianament. No cal dir que m'ho vaig estudiar amb molt d'interès perquè jo volia esser escolanet. Ningú m'obligà. Era un orgull esser-ho, un lloc de prestigi dins l'escalafó infantil d'aquella època. Esser-ho reportava unes obligacions, i també entreteniments i divertiments extres. No es pot oblidar que l'única possibilitat d'esplai i d'aprenentatge cultural, fora de l'escola, en aquella època era l'església. Així que vaig memoritzar totes les respostes als "Dominus vobiscums", "Kiryeleysons", "Paters Nosters" i demés i vaig passar la prova.

Allà es mesclava l'alegria, els jocs i

les bromes dels escolanets amb el temor que ens produïa la religió, els pecats, la confessió.

Què matinet era la missa primera! A les sis! Quan estàvem de setmana havíem d'anar fora son. Jo no havia de mester despertador. El meu padrí, amb un crit, em treia del llit. Però aviat deixàvem la peresa de costat i, encara amb fosca, cap a l'església manca gent, a servir la missa al rector o al vicari. Aquesta era un resseguir de genuflexions, capades, campanades i alçades de casulla, la seriesa de la qual contrastava amb ma cara riallera.

Els diumenges i festius la cosa era més solemne. Aquests dies hi compareixíem tots. Ens vestíem amb la sotana blava i el ruquet blanc (Els del cor duïen la sotana

vermella). Les funcions eren més llargues i cantades: a vegades inacabables. Sovint provocava la sortida apressurada de l'església cercant un racó on poder realitzar les necessitats fisiològiques que el cos ens demanava.

En altres capítols tenc ganes de parlar dels funerals i també dels records del nostre rector D. Miquel Estades. Aquest l'acabaré recordant a mestre Sebastià, l'organista de la parròquia i la bufetada que em pegà perquè estava devora l'orgue, prop d'ell i els d'enfora, als quals no arribava, xerraven. Tot d'una callaren. Però això m'ensenyà a no col·locar-m'hi més i defugir dels llocs peril·losos, si podia.

Magí Ferriol.

Camp de golf a Son Pont? No, gràcies

PUIGPUNYENT EN PERILL DE MORT

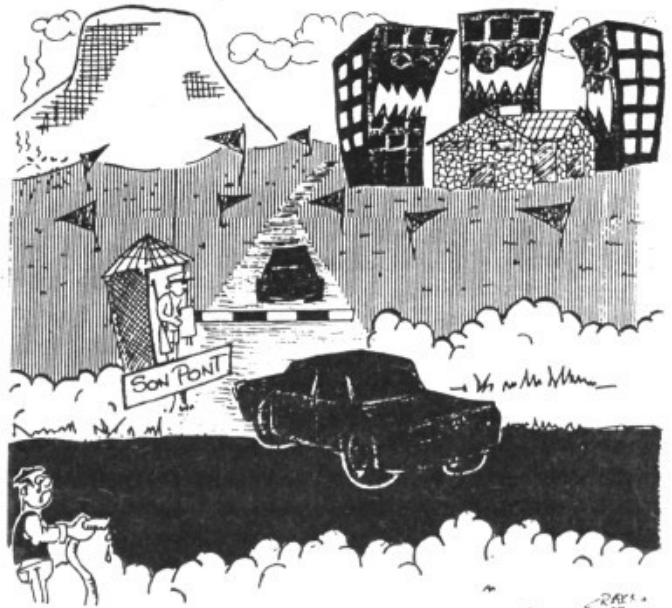
La febre urbanitzadora que assoleix com una pesta qüasi bé tots els municipis d'aquesta illa, es gira amenitzadora, cap al poble de Puigpunyent.

Una empresa panamenya té la ferma intenció de construir un camp de golf i instal·lacions hoteleres a una finca de Puigpunyent. El projecte que demana la declaració d'interés social, entra a formar part d'una llista interminable de plans enmercats dins la llei de Camps de Golf aprovada pel Parlament Balear i que suposaria, a curt termini, la implantació de més de 60 camps de golf i 22.000 noves places hoteleres, els vertaders motius que impulsen aquestes inversions.

D'entrada 22.000 places hoteleres noves no són necessàries quan és de domini públic l'excés d'oferta turística; però no podem oblidar el greu impacte ambiental i ecològic que un camp de golf suposa per al medi natural i agrícola donada l'enorme quantitat d'aigua que es necessita per regar el camp de golf- aproximadament el mateix consum que una població de 8.000 habitants-.

La poblatització de zones verdes i la seva progressiva degradació ecològica afegida a l'impacte que produeix la construcció d'un hotel i blocs d'apartaments, són les causes més evidents que fan que des de sectors molts amplis de Mallorca s'aixequin veus alarmades i disposades a lluitar contra aquests tipus de projectes.

A Puigpunyent s'acaba de crear una coordinadora que té com a objectiu la paralització d'aquesta calamitat. No som un grup de gent aïllat de la realitat puigpunyenti-

na; més aviat representen la voluntat d'una extensa capa social que desitja veure el seu poble lliure de tentatives destructores.

Aquesta nota preten esser un crit de solidaritat amb un poble que avui necessita l'ajuda ciutadana, per combatre una de les plagues més devastadores que fan perillar el futur d'aquesta illa.

Per tal d'aconseguir el teu suport, hem fet arribar a la redacció d'aquesta revista, uns fulls per recollir signatures en contra de la construcció del camp de golf de Son Pont a Puigpunyent. Es un deure de tot ciutadà compromès amb la seva terra i el temps que vivim fer-se sentir, quan el que és en joc és el futur de tota una Comunitat. Avui Puigpunyent, qui sap si demà el teu poble.

DEFENSA DE LA VALL DE PUIGPUNYENT.
Coordinadora anti-camp de golf.

NADAL DE

Enguany per a Nadal volem fer un gran poema. La més emotiva i entranyable glossada que mai s'hagi pogut cantar a Maria de la Salut.

Serà un poema de Terra.

Serà un poema d'homenatge

a l'esvaïda
nissaga subjugada
dels porquerols i hoguers,
pastors i parellers,
clotaires de figuera,
rabassoners de pleta,
i a tots els qui calçaren
espardenyes de sou i sola prima

Serà un poema de recordança

de l'esforçada raça
de nobles amitgers
que suraren barquera
als lloquets magres,
amb lloques ventureres
i cabrides travades.

Serà un poema d'admiració

a eixa casta dreturera i forta
que uneix el seny amb l'impetu.

Serà un poema d'alerta. Una fonda i enrrampada crida per tots nosaltres els hereus d'aquells pagesos i menestrals que forjaren aquesta Terra Nostra, perquè mai de mai consentiguem que ningú ens la robi.

Serà un poema sense paraules, sense mots, ni rimes, ni estrofes ni metàfores. Serà un bell i esglapidor poema visual, compost per les eines, ormetjos, estris i guarniments del nostre camp.

El poema estarà escrit amb garbells, arers, forques, parpals, eixades, galivans, fassets, arades, barcelles, almutxos, covos, paners, morrions, colleres, jous, reculeres, escales, canyissos, vencisos, poals, ferrades, carratons de batre, ... i tota la tirallonga d'enginyes que inventaren els nostres padrins per endolcir la feixuga tasca d'arrabassar a la Terra nostra el pa de cada dia. Tot per dir-vos que per Nadal a la Capella Fonda i als seus voltants es realitzarà una magna exposició d'eines del nostre camp.

TERRA

Tretes totes elles , a ser possible, dels sòtils, portasses i casetes on romanen polsoses i tristes, sense que ningú els faci el cas que es tenen ben merescut.

Dita exposició serà inaugurada, si Déu vol i el Poble respon a aquesta crida, la Nit de Nadal, després de Matines, que, com cada any, començaran a les 10 h. del vespre.

Aquesta mostra d'eines es perllongarà fins més enllà de Sant Antoni perquè les Escoles, si ho creuen convenient, puguin aprofitar una tal avinentesa pedagògica per mostrar als nins la riquesa del nostre passat.

Ha sorgit una comissió per organitzar la recollida i la col·locació de les eines. Cada una d'elles portarà el seu nom, popular i tècnic, la referència de la seva utilitat i el nom del seu propietari, al qual retornarem una volta clausurada l'exposició.

Esperam que aquest Nadal de Terra sigui una obra de tot el Poble.

Per oferir eines, propostes o suggerències i per donar una mà us podeu dirigir a qualsevol dels qui formen la comissió: Pere Ribas, Onofre Sureda, Miquel Capó, Joan Bergas, Jaume Fiol, Guillem Mas, Antoni Alomar, Francesc Mas, Antoni Fornés, Bernat Quetglas, Bartomeu Pastor, Joan Gelabert, Antoni Morey, Maria del Mar Ribas, Martí Monjo, Pere Fons i Jaume Santandreu.

DEMOGRAFIA

ENS HAN DEIXAT

L'amo En Gabriel Ginard Tugores, que morí el passat 19 de Novembre a l'edat de 88 anys. Vivia al Carrer Major, 126.

Madò Francesca Bergas Bergas, que morí el passat 20 de Novembre a l'edat de 90 anys. Vivia al Carrer Arraval, 149.

L'amo En Joan Quetglas Mas, que morí el passat 23 de Novembre a l'edat de 87 anys. Vivia al Carrer Sant Miquel, 7.

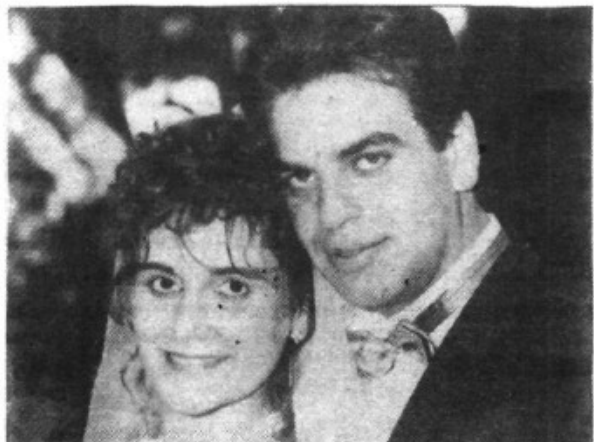
L'amo Antoni Ginard Oliver, que morí el passat 25 de Novembre a Ciutat a l'edat de 72 anys. Vivia al Carrer Arraval, 49.

Que descansin en PAU.

BENVINGUTS

Na Catalina Maria Quetglas Castelló, filla d'En Joan Quetglas i de N'Antònia Castelló. Nasqué el dia 16 de Novembre.

Que tot sigui enhorabona.

JA L'HAN FETA

En Miquel Joan Company Bauzá i Na Martina Vives Colombran, que es casaren a l'Ermita de Nostra Sra. de Consolació (Sant Joan) el passat dia 24 de Novembre.

Que el vostre amor no acabi mai.

TELÈFONS D'INTERÉS

AJUNTAMENT:	525002
	Fax 525194
NETGE:	525265
APOTECARIA:	525020
ESCOLA D'ALT:	525083
ESCOLA DE BAIX:	525252
CA SES MONGES:	525144
LOCAL 3a EDAT:	525564
PARROQUIA:	525033
GRSA INCA AVARIES:	500700
BOMBERS:	085
AMBULATORI D'INCA:	502850
SOM DURTA:	239447
AMBULÀNCIES S.S (INCA)	502850
AMBULÀNCIES:	200362

SERVEIS SANITARIS

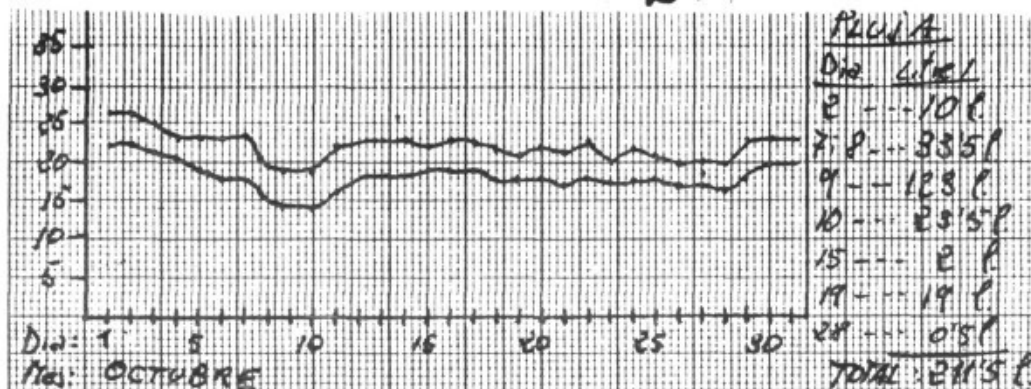
A partir de les 15'00 hores, totes les urgències mèdiques queden concentrades a Sineu, al Centre Sanitari a partir de l'entrada en vigor del P.A.C. (Punts d'Assistència Continuada).

Aquest servei està disponible tots els dies, festius, dissabtes i diumenges les 24 hores i els dies feiners de la forma esmentada.

TELÈFONS DE SINEU:	52 08 18
	52 02 92

EL TEMPS

TEMPS PASSAT

DESEMBRE de 1.986

- Ja hem d'encendre el foc un altre any.
- Itinerari urbanístic.
- Temps de juguetes.
- La llei de normalització lingüística.
- El Numància un club autogestionat
- Educació responsable.

DESEMBRE de 1.987

- Els topònims al terme de Maria.
- La Columna de la Llengua.
- Pincellades d'Història Balear.
- Sa Xerradeta: L'amo En Toni Entem.
- Una oportunitat perduda.
- Des del Balcó de la Sala.
- L'equip F.C. Mariense benjamin.

DESEMBRE de 1988:

- Una imatge val més que mil paraules.
- Qualque cosa més que "gamberros".
- Temps de matances.
- Les Herbes.
- Els dominis de l'article salat.
- Sa Xerradeta: Magí Ferriol, batle de Maria.
- Receptes de cuina.
- Feim Carrerany: El Castell del Rei, tancat per la "burrocràcia".

DESEMBRE de 1.989:

- Piscina Municipal.
- Sobren comentaris: Un poble sense rector.
- Escola d'adults.
- Sa Xerradeta amb Na Maria Sureda.
- Des del Balcó de la Sala.
- Poemes i Gloses: Recordant al nostre rector Pere.
- Correu Obert.
- Feim Carrerany: Excursió al Bec d'en Ferrutx.

CORREU OBERT

RESPOSTA A EN TOMEU MONJO:

Amic Tomeu:

Quatre puntualitzacions a la teva carta del mes passat, en resposta al meu article del mes d'Octubre.

En un moment determinat del teu article argumentes, amb tota la raó del món, que fer una crònica d'uns esdeveniments passats és fàcil, però parlar quan és el moment ja no ho és tant, perquè un corre el perill d'equivocar-se. És cert. Ara bé, si amb això vols donar a entendre que jo no havia obert boca quan tocava, t'equivoques de cap a peus. No és nou per ningú, i tampoc no ho hauria de ser per tu, que a pesar de trobar-me lluny d'aquí, a l'hora de formalitzar el Pacte de Progrés ja vaig manifestar el meu escepticisme pel seu futur. El fet de tenir (i esperar que per molts d'anys), molts i bons amics dins de la candidatura dels Independents, i veure tal i com va anar el primer terç de la legislatura, no em va impedir manifestar-los ben clarament que allò no era un Pacte de tres, sinó d'un darrera l'altre. Si és al tema de Montblanc al qual et refereixes, encara vas més errat, ja que públicament i privada (segur que determinades persones de la candidatura dels Independents ja tenien el cuc de l'orella malalt de tant de repetir-los que allò no podia tirar endavant), vaig manifestar la meua postura en contra del projecte: recursos, plec de signatures, escrits en aquesta mateixa revista i en d'altres, debats, etc. Ja veus Tomeu, que equivocat potser sí, però de calladet, res de res.

També dius que la meua crònica conté afirmacions i fins i tot acusacions que no són pròpies d'un escrit d'aquestes característiques. Tampoc no ho accept. T'he sentit, a tu, i a gent del teu grup, com en més d'una ocasió us queixàveu de les cròniques dels corresponsals de Maria, acusant-los de parcials, de contar només una part d'allò que havia passat, i, fins i tot, de manipular el que havia esdevingut realment. Tots, Tomeu, absolutament tots, veim el món d'un color molt particular. No existeix, i això ho hauries de sebre, l'objectivitat en temes com aquest. Per cert, quan dius que els meus comentaris em fan una mica sospitosos

de formar part del complot, o de la campanya orquestrada en contra vostra, supòs que deus anar de berbes, no?

Respecte del to acusatori que té el meu escrit, si t'ha de servir de consol et puc confessar que, també públicament, sempre he defensat que el començament de la història de Montblanc i la seva inclusió com a zona urbanitzable, va ser més una cosa de bona fe i d'innocència per part vostra, que una ocasió per a treure'n un profit particular. Malauradament, el final és el mateix en tots dos casos.

I acab, fent referència al teu resum. Com per deixar ben clar que les acusacions o comentaris que es puguin fer en contra de la urbanització de Montblanc, perden valor davant el fet que el projecte anàs avalat per la unanimitat dels representants democràtics del nostre Consistori, et vull recordar que, tant tu com jo, trobaríem mil i una lleis, projectes i realitzacions que, avalats per una majoria absoluta, són considerats nefastos i que comptarien amb la nostra més ferma oposició.

Tal i com us deia ja fa més d'un any en aquesta mateixa revista, heu seguit el camí més fàcil i el més ràpid, però és un camí que no té tornada.

El futur que jo voldria per Maria i per Mallorca no va associat a aquest tipus de projectes.

Una abraçada.

Joan Gelabert i Mas

NOTES ACLARATÒRIES:

En relació al meu article d'opinió publicat en el número 51 d'aquesta revista, vull rebutjar algunes desvirtuacions que s'han intentat fer del mateix.

En primer lloc vull deixar ben clar i net el bon nom d'en Rafel Oliver, persona que mereix tots els meus respectes i del qual, si bé ara una mica distant, em sent per damunt de tot un amic.

Qui hagi volgut llegir que jo vaig escriure que s'havia omplert les butxaques, va equivocat. Fa estona que et conec, Rafel i em sap greu que ho hakis pogut veure per un moment. En l'escrit just vaig voler comparar idèntiques situacions amb distints tractaments per part del PSOE a problemes parells als existents a Maria. Com a polític i durant el temps que En Rafel ha representat el PSOE a la batlia de Maria,

la seva tasca té coses a alabar i altres a criticar. No ha sabut dir que no a res, per voler estar a bé amb tots, i s'ha intentat donar la impressió que s'anava contra ell i el partit. Per a mi és evident que el PSOE es jugava molt en el que quedava de legislatura i va voler jugar massa fort. A dins la Casa de la Vila, sense fer molt de renou i per davall, s'han anat realitzant una sèrie de serveis a determinada gent, alguns dels quals no tenien ni partida ni eren del coneixement de la resta del Consistori i que ara s'han de resoldre d'una manera o altra. En general, hi ha hagut actuacions personals sense estar planificades i damunt les que el batle no tenia competència. Pens que en Rafel ha hagut de sofrir fortes pressions per part de determinades persones afins que l'han obligat a actuar de manera que consider irregular.

Perquè la cosa no quedi en res més que en paraules i insults, com diu l'Agrupació Socialista de Maria, aquestes són algunes:

- Obres a ses Escoles per un muntant de uns 3.700.000'- Ptes. sense fer expedient de contractació, sense partida pressupostària i fora haver-se firmat el contracte. A més, es va avisar als mestres el dia 27 de Juliol per començar l'obra el 6 d'agost. Posteriorment, s'ha presentat una factura de 957.000'-Ptes. de feina extra fora saber-ho els altres membres de s'Ajuntament. Ara veurem que es fa d'això.

- Factures per valor de 207.000'-Ptes. per part de l'Associació de la 3ª Edat per posar en marxa el menjador social.

- Subvenció de 100.000'-Ptes. per a l'Associació de la 3ª Edat per despeses de manteniment i es presenta com a justificant el déficit de la "paella popular" on els que menjaren pagaren 500'-Ptes.

- Compra d'una conservadora per a la piscina municipal sense notificar-ho als altres membres de l'Ajuntament i després es reparteixen els beneficis entre els qui de bona manera han fet la feina allà durant l'estiu. S'havia acordat de paraula entre els membres de la Comissió de Govern que s'havia de repartir al 50% entre les dues parts i no s'ha fet així.

- La responsable de la guarderia de ca Ses Monges es presentà a l'Ajuntament per firmar un contracte laboral sense estar acordat pel ple la implantació del servei. Just s'havia acordat l'estudi de

viabilitat del projecte que pujava segons en Rafel prop d'1.500.000'-Ptes. Per altra banda, mai a l'Ajuntament i així ho diuen les actes de sessions, s'ha acordat la reparació de desperfectes a la guarderia i de les dues peticions sortides des de les oficines municipals cap a l'INEM, cap corresponia a un lloc de treball a la guarderia, a la qual assisteixen 6 al.lots i ocasionalment fins a 8.

No vull entrar a polemitzar, de moment, damunt la qüestió del servei d'ajuda domiciliària. He dirigit un escrit a l'Ajuntament (no oblidem que part l'haviem de pagar entre tots), sol·licitant tota la documentació i els tràmits que des d'aquella casa s'han realitzar damunt el tema. Quan ho tenguí, ho faré públic i si he anat equivocat i el que vaig contar és mentida no tindrè cap inconvenient en demanar perdó, també publicament, a tot els qui pugui haver ferit. Tothom té dret a tenir un treball digne i segur, emperò comencem tots la carrera des del mateix punt de sortida i pel mateix camí, sobre tot si el qui mos ha de dar la feina és un organisme públic. A més, el plenari es va pronunciar de forma clara sobre el tema a la sessió de dia 5 de Novembre en el punt 8 de l'ordre del dia.

El desencantament polític que he sofert amb el temps cap a un partit que no conjuga bé a diferents nivells el que diu i el que fa o va prometre fa que com a ciutadà el castigui amb le eines del vot i la llibertat d'expressió. Com a tots els partis grossos les directrius són dictades a molta de distància i són quasi iguals en tots els casos. Un partit és el mateix, o al manco així ho pens, tant aquí com a qualsevol altra part on té implantació i les respostes als mateixos problemes no són iguals a tots els llocs.

De cap de les maneres puc esser una persona objectiva davant el qui ha intentat fer-me l'existència política poc grata des de distints punts i deixant de respectar la meua condició de persona i la de companys meus. Ja crec que és hora de deixar les coses clares i no em vull rendir davant el que no m'agrada i aquest és el cas. Contra en Rafel Oliver no tenc res en contra com a persona, ho repetestc, el consider un amic meu, no sé ell, que quedi ben clar.

Jaume Mestre.

BULLET de notícies

"SA NOSTRA" PREMIA NA JOANA Mª CASTELLÓ

En el sorteig mensual que la "Confederación Española de Cajas de Ahorros" (CECA) celebra, va sortir guanyadora d'un premi de 100.000'-Ptes. Na Joana Maria Castelló Ferriol. Li feren entrega de l'esmentat premi el passat dimecres dia 23 de Setembre En Santiago Oliver del departament comercial de "SA NOSTRA" i el delegat a Maria de la Salut, En Rafel Socias.

RENOVACIÓ DEL CONSELL ESCOLAR

Durant aquest mes de Novembre ha tngut lloc l'elecció dels distints candidats al Consell Escolar dels diferents sectors educatius: pares, mestres i alumnes.

Els pares elegiren com a representants a Pere Ribas Colombram (54 vots), Guillem Carbonell Colombram (49 v.) i Maria Riera Alzamora (19 v.). La participació fou d'un 44 % (81 votants sobre un cens de 181).

Els alumnes de la Segona Etapa participaren amb un 96% (52 de 54 Alumnes) i elegiren a Joan Payeras Carbonell (13 v.) i a Catalina Perelló Roig (9 v.).

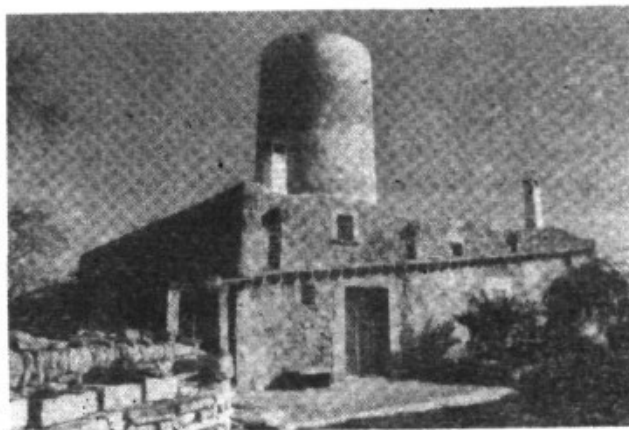
I per l'altra part, els mestres elegiren a Onofre Sureda Ribas (5 v.), Antònia Torelló Martí (5 v.) i Joan Capellà Galmés (4 v.) amb una participació del 100 %.

Els anomenats, juntament amb la directora, Isabel Mestre Carbonell, el cap d'estudis, Magi Ferriol Bauzá, la secretària, Joana Mª Colombram Llompart, i el representant de l'Ajuntament, Bartomeu Monjo Sureda, formaran el Consell Escolar del Col·legi Públic A. Monjo, per un període de 2 anys.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE "CASES DE MOLÍ"

El dia 3 de Desembre, tindrà lloc a la Sala d'Actes de la Casa de Cultura de Ciutat la presentació del llibre "Cases de molí" de Neus Garcia Inesta i Guillem Oliver Sunyer. El mateix, és una aproximació a les construccions molineres de Mallorca i està editat per l'Institut d'Estudis Balearics, depenent de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear.

Porteriorment es celebrarà una taula rodona sobre "Cases de molí" amb la participació de Maria A. Carbonero, Josep Segura, i els autors del llibre.

PREMIS "CIUTAT DE PALMA 1990"

Si voleu optar a aquests premis encara teniu temps de presentar les vostres obres a l'Ajuntament de Palma. El termini per a les modalitats de PINTURA I FOTOGRAFIA acaba el proper dia 28 de Desembre.

Podeu consultar les bases a l'Associació.

BULLET de notícies

MARIA A LA TELEVISIÓ BALEAR

Maria fou la protagonista en l'espai "POBLES" de la Televisió Balear del passat dia 13 de Novembre. La moguda de la filmació havia tingut lloc uns dies abans, el divendres dia primer. En realitat els protagonistes foren els nostres capellans, Pere Fons i Jaume Santandreu, i la Tercera Edat, amb les seves peticions i queixes, ja que no sortiren altres representants del poble per la "pantalleta".

ACTIVITATS DE NADAL DEL GOVERN BALEAR

Si teniu entre 10 i 30 anys, podeu participar en distintes activitats que el Govern Balear ha organitzat per a aquestes vacances de Nadal.

Aquestes són: Vacances a la neu, Camp d'Aventura a "Las Lagunas de Ruidera" (Albacete), Camp d'Aventura a Alcúdia, Alberg de Nadal, Seminari-Taller de Disseny, Seminari-Taller d'Astronomia i III Cicle de Cinema Jove d'Aventura.

LLOC: ASTUN

DATES:

del 30 de desembre al 6 de gener.

PREU:

43.850 pts. Aquesta quantitat inclou:

- Vaixell Palma-Barcelona-Palma.
- Traslíat autocar.
- Règim de pensió completa.
- 5 dies de forfaits remuntadors.
- 5 dies de curset d'esquí (10 hores amb monitor).
- 5 dies de material d'esquí.
- Apartaments NUEVO JACA.

LLOC: SUPER ESPOT

DATES:

del 30 de desembre al 6 de gener.

PREU:

35.900 pts. Aquesta quantitat inclou:

- Vaixell Palma-Barcelona-Palma.
- Traslíat autocar.
- Règim de pensió completa.
- 5 dies de forfaits remuntadors.
- 5 dies de curset d'esquí (10 hores amb monitor).
- 5 dies de material d'esquí.
- Hotel OR BLANC.

LLOC: CANDANCHU

DATES:

del 30 de desembre al 6 de gener.

PREU:

41.700 pts. Aquesta quantitat inclou:

- Vaixell Palma-Barcelona-Palma.
- Traslíat autocar.
- Règim de pensió completa.
- 5 dies de forfaits remuntadors.
- 5 dies de curset d'esquí (10 hores amb monitor).
- 5 dies de material d'esquí.
- Apartaments LOMA VEIDE.

Des de Menorca i Eivissa els desplaçaments es realitzaran amb avió i els preus seran els mateixos.

Inscripcions a partir de dia 15 de Novembre a:

- Palma:
c/. Venerable Jeroni Antich, 5
-Baixos. Tel. 71 17 85.
- Maó:
c/. Miquel de Verí, 4 - Tel. 36 45 34
- Eivissa:
c/. Galetá Soler, 10 - Tel. 30 70 19
- i Oficines d'informació Juvenil.

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

CONSELL INSULAR
DE MALLORCA

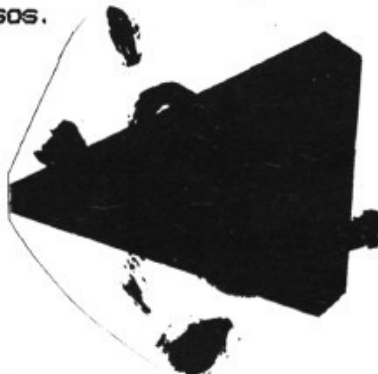
**ES
REFUGI**
ESPECIALISTES AMB ARTICLES
DE MUNTANYA, CAMPING I ESQUÍ

MIQUEL MOREY EXPOSA A VILAFRANCA

Coincidint amb les Festes de Santa Bàrbara, l'Ajuntament de Vilafranca ha organitzat una setmana cultural en la que una de les activitats programades, és una exposició de fotografia. Miquel Morey després d'exposar les seves obres a Maria, les mostrarà al públic vilafranquer a la sala de "Sa Nostra". La mostra estarà oberta des del dia 2 de Desembre fins al proper dia 9.

ACTUACIÓ DE LA NOSTRA CORAL A BINISSALEM

De molt bona es pot qualificar l'actuació que el passat dissabte, 24 de Novembre, realitzà la nostra jove coral a l'església parroquial de Binissalem. El treball realitzat amb constància des de fa dos anys comença a donar fruits saborosos.

Han coordinat aquesta secció: Joan Gelabert, Onofre Sureda, Jaume Mestre i Pere Fons.

SA XERRADETA:

Feia molt de temps que duia entre cella i cella fer una xerradeta amb en Joan Vives, en Joan "Burguet" que és tal i com són coneguts els membres de la seva família a Maria. D'ençà que record, la meva relació i la de la meva família amb els Burguets sempre ha anat associada al camp i al veïnatge. Quan arribava l'estiu i venia la temporada d'espolsar ametles sempre sabia que els Burguets, en Joan i en Pere Antoni, em llogarien durant la temporada i que d'aquesta manera jo em podria guanyar unes pessetes que serien ben arribades per mi i la meva família. Després me'n vaig anar a estudiar i treballar a Barcelona, encara que per Nadal i l'estiu compareixia puntualment. Cada pic que venia sentia comentar a mon pare i molta altra gent que el camp ja no donava, que el pagès s'acabava i que ja no se podia seguir com abans. Els Burguets eren, però, un cas a part. De cada vegada conreaven més terra; cada vegada sentia a dir que havien fet o experimentat tal cosa o tal altra. Foren els primers que treballaren la terra i els seus derivats amb tècniques i mètodes científics, allunyats del típic pagès incapaç d'adaptar-se als nous temps i a la nova tecnologia. Què tenia d'especial aquesta gent?

Vaig demanar a en Bartomeu Pastor, en Tomeu de Deulosal, que m'ajudàs a confeccionar una llista de temes i qüestions que serien interessants en una xerradeta amb en Joan Burguet. Així ho va fer. Quan li ho vaig proposar, l'amo en Joan acceptà immediatament. A les vuit del vespre, d'un dissabte de novembre, començarem la xerradeta...

- Vols que t'expliqui una cosa, Joan? Quan jo era més jovenet, mumare no s'aturava de dir-me una vegada i una altra lo mateix: "Joan, agafa un ofici i seràs un senyor. Deixa anar això des camp". Saps què vull dir amb això? Que s'opinió que se tenia des pagès i des camp no podia ser pitjor. Un pagès era es darrer mot des credo. Sa truita s'ha girat, però. Una persona que se dedica a s'agricultura de manera racional no té perquè ser un esclau. Són persones que haurien de tenir es mateix nivell de formació, o més, que un altre que se dediqui a una altra professió, i amb un nivell de vida semblant. Es temps són diferents, per tant sa feina ha de ser diferent.

Mira, ara m'agradaria mostrar-te un memorial que va fer na Martina, sa filla, aquest any passat. Vàrem agafar unes dades de ses cent primeres quarterades que rebérem es gra. Vàrem fer tres estudis: propietari, amitger, o un que ho dóna a fer a un altre. Es tres casos varen ser negatius. I saps per què? Fa uns anys ja veníem observant i anotant un fenomen que té molt a veure amb sa producció de gra a determinades zones de Mallorca. Hem estat anotant sa freqüència amb què es vents que vénen des Nord d'Àfrica entren a Mallorca. Antigament, es vents predominants, i de molt, eren es vents freds que venien des nord-est. Idò una cosa tan simple com aquesta, i tan imprevisible, crea unes condicions climàtiques tan especials, com s'augment de sa temperatura des sòl, que comporta

amb en JOAN

tota una sèrie de conseqüències negatives de cara a sa producció des gra. Es fet que se produeixi un embossament d'aire calent i humit influeix perquè se creï rovell i altres fongs capaços de disminuir de manera considerable sa producció. I això, ara, noltros, ho tocem de ben a prop. Aquest canvi climàtic que s'està produint, lent però continuat, té unes repercussions ben negatives per s'agricultura. Qui m'hagués dit a mi que un dia hauria de tenir en compte fins i tot sa procedència des vents per valorar una anyada!

- VOLEU DIR QUE ES CAMP NO TÉ SOLUCIÓ, QUE S'HA D'ABANDONAR TOT?

- No! Jo no diré mai que s'hagi d'abandonar, però lo cert és que ses solucions són molt complicades, molt males de dir, i es resultats finals són es que manen. Noltros, amb una anyada mitjana mos podem defensar, però un pagès normal, no. Ara mateix, mos ne cuidam d'unes quatre-centes quarterades, tenim cinc tractors i una recol·lectora. I si volguéssim conrear-ne mil, també ho podríem fer, però és que noltros també hem d'anar molt alerta.

- QUIN ÉS ES PRINCIPAL PROBLEMA DE S'AGRICULTURA MALLORQUINA: SA POLÍTICA AGRÀRIA, SA MALA COMERCIALITZACIÓ, SA IGNORÀNCIA DES PAGÈS,....?

- Crec que sa mateixa ignorància des pagès condiciona sa major part de factors negatius. També hi ha unes condicions de minifundisme que la fan poc operativa. Necessites un mínim de 20 quarterades i maquinària per tirar endavant. Fins i tot si tens maquinària, però has d'anar quarterada per quarterada, es números no et surten.

Es canvi de mentalitat des pagès és, però, es factor més important. Es pagès ha de ser un especialista. I un especialista no

VIVES 1.

se fa a la bona de Déu. Ets especialistes se formen. Si te'n vas a un pagès actual i el comences a interrogar sobre tècniques, llavors, condicions des sòl, etc, de cent preguntes que li facis no te'n sabrà contestar cap. Així no podem anar!

- I VÓS, COM L'HEU ADQUIRIDA AQUESTA FORMACIÓ?

- A base d'anys i de molta força de voluntat. Amb un paper en una mà i ses eines a s'altra. Anotant totes i cadascuna de ses coses que feia i es resultats que n'obtenia. Llegint molt i sobretot viatjant molt. He corregut pràcticament tota sa península i bona part d'Europa sempre amb una idea de formació. I cada vegada aprenc coses noves; veig com apareixen tècniques que abans no coneixia. Saps Joan, sa primera vegada que vaig sentir parlar de matèria orgànica, fa prop de quinze anys, va ser a un de Lleida que nomia Solé. M'ho va fer entendre d'una manera molt simple. Em digué: "Imagina't un pastor que té una guarda de cent ovelles i quatre xots. Què en pot treure? Posem que en tregui unes 250.000 ptes. N'hi ha un altre que té una guarda, no de cent, sinó de mil ovelles, però no té cap xot. Què en traurà aquest? No res!" Veus, això és sa matèria orgànica!. Si sa llavor és bona, però sa terra no té es components adequats, es resultats sempre seran dolents. Això és sa diferència fonamental entre treballar sa terra actualment, i de sa manera com se feia un temps.

Jo no donaria sa terra a mitges a un analfabet que no sigui capaç d'anotar tots es processos que segueix per treballar-la. Més de dues vegades he duit gent a Maria que parlàs amb sos pagesos joves per tal d'assessorar-los, perquè agafin una formació que no tenen. Però pareix que hi ha poques ganes de canviar de mentalitat.

"SA XERRADETA" amb l'amo en JOAN VIVES "BURGUET"

L'amo en Joan xerra i xerra sense aturall. A cada qüestió nova que jo li vaig plantejant, ell hi afegeix nous plantejaments i experiències acumulades. El tema l'apassiona i s'hi tira amb cos i ànima. "No n'hi ha prou amb estimar sa terra, l'has de conèixer", repeteix una i altra vegada.

- A VEURE L'AMO EN JOAN PLANTEGEM SOLUCIONS. MALLORCA NECESSITA MOLTES TONES DE FRUITA I VERDURA DE TEMPORADA. PODRIA SER L'AGRICULTURA HORTOFRUTÍCOLA UNA ALTERNATIVA?

- És clar que sí, que ho seria! Però tampoc no estam preparats per fer-ho. Arbres com ets ametlers, fa més de cent anys que estan plantats i estan en un estat lamentable. No se cuiden, no se renoven. Estam sempre amb ses mateixes. S'ametlla no és cap solució si no va acompanyada d'una renovació, d'un tractament adequat. Sa figa és una altra

possibilitat, pot ser un bon negoci. I això sa gent ho ignora. No ho sap. Aquesta classe de fruita té una sortida immediata: raïm, raïm de balança, oliva, gínjols. Tot això exigeix una preparació adequada. No se pot fer a la bona de Déu, perquè pot ser un fracàs.

A Mallorca hi ha gent que està experimentant aquests cultius amb tècniques molt innovadores, amb uns sistemes de regiu particulars, amb humectants, etc.

- I DE S'AGRICULTURA BIOLÒGICA QUÈ ME'N DEIS?

- També pot ser una sortida. Hi ha un mercat per tots aquests productes. Gent que demana una determinada qualitat i unes característiques en ells aliments, molt especials. Són productes més cars, però tenen uns guanys molt segurs.

- CREIS QUE TENDRIA FUTUR UNA AGRICULTURA DE REGUIU, INTENSIVA I FAMILIAR, INTEGRADA EN UNA S.A.T. (SOCIETAT AGRÀRIA DE TRANSFORMACIÓ)?

- Sí que en pot tenir de futur, però ha de ser una cosa ben preparada, molt controlada. Ha d'estar dirigida per persones intel·ligents, que sàpiguen de què van. Fa cinc anys noltros en férem una de S.A.T. amb altres socis. Començarem a Sa Pobla. Es primer any férem melons i mos va anar molt bé. Ho teníem tot controlat i es resultats varen ser bons. Un altre des socis va fer maduixots, "fresons" sense tenir en compte que es procés s'ha de vigilar molt. Tot lo que guanyàvem per una banda ho perdiem per s'altra. No n'hi ha prou amb dir que sí. Hi ha d'haver uns tècnics que assessorin, que marquin ses pautes i sobretot un control de tota sa producció.

(Continuarà)

Joan Gelabert i Mas

HOMENATGE A COMPANYYS A SA CAPELLA FONDA.

El passat dia 10 de Novembre i a Sa Capella Fonda, se celebrà un acte d'homenatge a la figura d'en Lluís Companys, per tal de recordar el cinquantenari del seu afusellament.

Sa Capella Fonda va resultar petita per a un acte organitzat pels joves mariers vinculats a aquest espai com a punt de trobada de diverses manifestacions culturals i artístiques.

És molt difícil dir quantes persones es van reunir aquell dissabte a la nit, però passaven de les dues-centes.

L'acte va consistir en una exposició recordatòria de la figura del President Companys a través de les intervencions de tres ponents, cadascun dels quals aportà la seva visió del personatge, amb múltiples referències a la realitat actual.

En Jaume Santandreu presentà els tres oradors i manifestà que actes d'aquest tipus, no s'han d'entendre com una actitud nostàlgica d'uns temps passats i ja superats, sinó com una lliçó per al futur. Manifestà que, amb tota probabilitat, el President Companys morí sense sebre res, ni haver sentit parlar mai, de Maria, on cinquanta anys després se li retria un sentit homenatge.

El primer que va intervenir va ser en Jaume Oliver, membre d'ERC, el qual amb múltiples referències a la situació actual, recordà la història d'en Companys i les diferències que aquest presenta històricament amb l'anterior president Nació.

El segon a intervenir va ser en Joan Mir, membre també d'ERC, i professor de la Universitat de les Illes Balears. Aquest recordà la figura d'en Companys com la d'un polític fidel als ideals republicans i per tant fidel a la República espanyola de la seva època. Recordà, amb abundant referència bibliogràfica, com aquesta mateixa república no solament no va correspondre a aquesta fidelitat, sinó com li va girar l'esquena i el considerà fins i tot com un obstacle. Del Companys republicà i moderadament nacionalista dels començaments, assistim a un final on els plantejaments nacionalistes són els que

s'imposen, davant de la trista realitat que els interessos d'Espanya passaven i passen per damunt de qualsevol projecte nacionalista català. Recordà com mentre la mort de n'Azaña va ser celebrada i recordada ben profusament, la d'en Companys ha estat silenciada i fins i tot les circumstàncies de la seva mort pertanyen encara al secret militar.

En Sebastià Serra, historiador i membre destacat del PSM, donà la visió més tècnica d'en Companys, fent referència als orígens polítics del President. Parlà també de les múltiples contradiccions d'una figura com la seva, fruit de l'època tan conflictiva que li tocà viure.

Al final de la intervenció d'en Sebastià Serra i mentre a fora començava a caure un aiguat de mil dimonis començà un breu col·loqui, en el qual el primer que intervingué fou en Pep Planas, representant de la Casa Catalana de Ciutat, el qual donà les gràcies als assistents a l'acte per recordar la figura del President Companys.

L'acte es clogué amb el cant d'Els Segadors.

La celebració d'aquest homenatge tengué un cert ressò fora de Maria i fins i tot la premsa va fer referències a l'acte amb alguna fotografia i tot.

Fotografia "Diario de Mallorca"

FILOSOFIA

6/18

Parlar d'un projecte que intenta fer present la Filosofia al llarg de tot el curriculum escolar, des dels sis anys fins als devuit, requereix una justificació. Partim de l'estat de coses actual en que la Filosofia s'ofereix als estudiants al final del Batxillerat i al C.O.U., quasi com un luxe, i proposam caminar en la direcció de fer extensiva la formació filosòfica a tota la població escolar.

Si entenem, amb Aristòtil, que la filosofia neix de la capacitat d'admiració i d'interrogació, haurem de concedir que en cada nin s'hi amaga un filòsof. La capacitat d'estranyesa dels infants és infinita, sempre tenen a punt un enfilall de "perquè" i són capaços de demanar com va començar el món o per què ens hem de morir amb la mateixa espontaneïtat que demanen de què es fan els caramels o què hi ha dins el cavall de joguina. Malauradament l'escola, en lloc d'ajudar els nins i els adolescents a formular les seves preguntes, a ordenar el seu desconcert, el que fa massa vegades és presentar un sistema de coneixement organitzat on totes les preguntes ja estan formulades i respostes.

El projecte Filosofia 6/18 vol afavorir en els estudiants l'actitud inquisitiva i curiosa que els és pròpia, però que també és la característica dels filòsofs i dels científics. Els sistemes tradicionals d'ensenyament fan una exposició lineal de les matèries en un ordre que no és el de la seva formació. Per exemple, un llibre de Ciències Naturals pot començar amb l'explicació de l'estructura de la cèl·lula, unitat primària de la vida, o un llibre de Química pot començar amb l'exposició de quins són els elements bàsics; però la història de la Biologia o de la Química ens indica que aquests no foren, ni de molt, els primers objectes d'estudi d'aquelles ciències. No es tracta de fer història del coneixement; es tracta de prendre el pensament dels infants i adolescents en formació, en calent, i veure que la

MATTHEW LIPMAN
LA DESCOBERTA
DE L'ARISTOTIL MAS

forma com el nin apren és molt més aprop de l'estil dels científics que de l'estil dels autors dels llibres de text. Quan el nin (i l'adult) es troba amb un problema, o amb una situació que el desconcerta, formula hipòtesis explicatives, tracta de verificar-les, s'equivoca, torna a començar... Per dur a terme la tasca de situar-nos en el món, d'entendre'l, hem d'utilitzar unes habilitats de pensament que, encara que en part es desenvolupen espontàniament, necessitem cultivar i dirigir. El Programa Filosofia 6/18 vol ajudar els estudiants a consolidar aquelles eines que els calen per pensar amb correcció, creativitat i autonomia personal a fi que es puguin relacionar d'una manera equilibrada i harmònica amb el seu entorn físic i social. El punt de partida per dur a terme aquesta tasca és la convicció de que el pensament és diàleg i es forma i és corregeix en confrontació amb els pensaments dels altres; per això la classe de Filosofia és discussió, conversa sobre els

temes que interessin als estudiants i que són facilitats per cada una de les novel·les que constitueixen el material bàsic del programa.

El programa Filosofia 6/18 va néixer a Amèrica ara fa vint anys de la mà d'un professor universitari, M. Lipman, que havia constatat la dificultat d'ensenyar Filosofia als seus estudiants. Aquests no disposaven de les habilitats de raonament necessàries per poder seguir amb profit un curs superior de Filosofia. A partir d'ací Lipman intentà esbrinar què passaria si els nins s'iniciassin en la Filosofia des de ben petits. Emprendre aquesta tasca requeria fonamentalment dues condicions:

a) Una fonamentació teòrica del projecte.

b) L'elaboració del material didàctic necessari.

Respecte de la primera condició, M. Lipman disposava d'experiència i coneixements. Professor de la Universitat de Columbia, Nova York, coneix bé la filosofia del segle XX. Cap del departament d'Educació General del Col·legi Universitari de Ciències Farmacèutiques, Columbia, (1954-1972) és en contacte permanent amb els problemes pedagògics. L'obra *Philosophy in the class room* presenta els trets pedagògics del seu sistema, i *Growing up with philosophy* els seus fonaments filosòfics.

Quant a l'elaboració del material didàctic, la primera novel·la publicada fou *Harry* (traduïda al català com *La descoberta de l'Aristòtil Mas*) l'any 1974, pensada per a nins de 10 a 11 anys. Proporciona els instruments bàsics del raonament

PROJECTE FILOSOFIA 6/18

(tècniques de pensament crític, lògica formal i informal) que l'infant anirà aplicant als diversos camps de coneixement.

Entre 1976 i 1981 apareixen les restants novel·les que integren el curriculum del programa Filosofia 6/18 además dels manuals del professor que acompanyen cada novel·la. Assenyalam la distribució del programa d'acord amb l'actual sistema educatiu, fent notar que la correspondència entre programes i graus acadèmics només és indicativa; el material és suficientment ric i flexible per ser aplicat amb èxit a diferents nivells.

NOVEL·LA

CURS

ÀREA EDUCATIVA

Elfie	1/2 E.G.B.	Coneixement d'un mateix
Kio & Gus	2/3/4 E.G.B.	Coneixement de l'entorn
Pimi	4/5/6 E.G.B.	Llenguatge
La descoberta de l'Aristòtil Mas	6/7/8 E.G.B.	lògica/T. Coneixement
Lisa	1/2 B.U.P./F.P.	Ètica
Suki	2/3 B.U.P./F.P.	Estètica
Mark	3/C.O.U.	Ciències Socials

CAMPS DE TREBALL A CABRERA

La Direcció General de la Joventut del Govern Balear va posar en marxa aquest estiu passat i per segon any consecutiu, un camp de treball a l'illa de Cabrera.

Això va esser possible gràcies a un conveni signat amb el "Ministerio de Defensa" que encara ostenta la propietat de l'arxipèlag i que no sembla molt interessat en deixar-la.

El Director General de la Joventut, Sebastià Roig, va declarar que l'objectiu primordial del camp de treball era l'ecològic. Per això, la majoria de les activitats anaven encaminades a millorar la imatge de l'illa i es poden resumir en quatre: neteja del litoral, preparació de trampes sexuals per combatre la plaga de processionària que ataca els pins, fer un inventari de boixos i savines i passar unes enquestes als visitants.

El camp de treball es va organitzar en dos torns; un al mes de Juliol, al qual participaren vint-i-dos joves i un altre al mes d'Agost amb vint-i-tres joves més, la majoria dels quals eren peninsulars, si bé es reservaren algunes places pels illencs (al segon torn hi havia cinc mallorquins) i les seves edats estaven compreses entre els divuit i els vint-i-sis anys.

La vida d'aquests habitants temporals de Cabrera començava a les sis del matí per, a les set, després d'haver berenat, iniciar la seva tasca que es perllongava fins al migdia.

La neteja del litoral, enguany, resultà molt més fàcil que l'any passat, degut al fet que només s'han hagut de retirar el que han deixat els visitants de llavors ençà i el que abandona la mar damunt les platges. L'any passat, es recollien una mitja de dues-centes bosses de fems diàries, mentre que enguany a penes han arribat a les vint o trenta, en la seva majoria de plàstics, llaunes i vidres. Així mateix, també es va recollir llenya seca per tal d'evitar incendis.

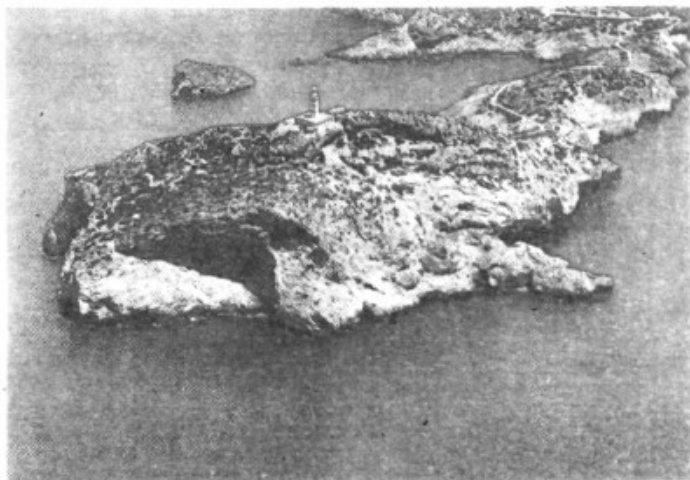
A més a més, els visitants de cada dia estan més conscienciats i no tiren tantes deixalles ni a la mar ni a la costa, sinó que, moltes barques s'aturen al moll on deixen els fems que, amb posterioritat seran traslladats a algun abocador de Mallorca.

Quant a les enquestes que es passen als visitants, consten de disset preguntes, la majoria de les quals estan destinades a conèixer la freqüència de visites, les activitats que hom pensa realitzar a l'illa, els llocs que es volen visitar i l'opinió personal, tant sobre el paisatge de Cabrera i el seu entorn com de la necessitat de la seva conservació.

La Direcció General de la Joventut ens ha assegurat que els resultats d'aquesta enquesta es faran públics dintre de pocs temps.

Nosaltres, des d'aquí esperam que aquesta iniciativa hagi servit per conscienciar l'opinió pública de la necessitat de protegir un indret únic dins la Mediterrània quant al seu valor ecològic i paisagístic, la millor defensa del qual seria la seva declaració com a Parc Nacional.

Jaume Lladó i Jaume

Casa de la Vila

PLE DE DIA 5 DE NOVEMBRE

Sessió extraordinària a la qual no hi assisteix el regidor Sr. Antoni Morey, prèvia excusa. Es pregueren els següents acords:

1.- Aprovar, per unanimitat, les actes de les dues sessions anteriors (8-10-90 i 10-10-90)

2.- Es donaren compte dels decrets de Batlia de dia 15 d'Octubre de 1990, mitjançant els quals revocava les delegacions de la Batlia existents així com revocava al representant de l'ajuntament davant la Mancomunitat del Pla.

3.- Donació de compte de l'escrit de la Comissió Provincial d'Urbanisme aprovant la complimentació de les prescripcions de les NNSS.

4.- Aprovar la proposta de Batlia de constitució d'una única Comissió Informativa de Comptes i Hisenda i Assumptes Generals.

5.- Donació de compte del decret de la Batlia sobre la composició de la Comissió de Govern i anomenament de Tinents-Batles, de la següent manera:

- Comissió de Govern: D. Antonio Torrens, D. Antonio Morey i D. Bartolomé Bergas, i amb el mateix ordre queden anomenats tinents-batles.

6.- Donació de compte del decret de Batlia sobre les delegacions que aquesta confereix:

- Regidor-Delegat de Sanitat i Agricultura: D. Antonio Torrens.

- Regidor-delegat de Cultura i Esports: D. Antonio Morey.

- Regidor-delegat d'Urbanisme i Obres: D. Bartolomé Bergas.

- Representant de l'Ajuntament davant la Mancomunitat del Pla: D. Bartolomé Bergas.

7.- Aprovar, per unanimitat, la proposta de la Batlia consistent en modificar la periodicitat de les sessions ordinàries de l'Ajuntament Ple, celebrant-se cada dos mesos, el tercer dijous del mes, a les 21 hores en horari d'hivern, i a les 22 hores en horari d'estiu.

8.- Acceptar la proposta de la Bat-

lia, rebutjant la subvenció concedida per l'INEM pel servei d'assistència domiciliària, (1.248.000 pts), a causa de que la Mancomunitat assumeix el servei, amb 5 vots a favor, Srs. Torelló, Bergas Vanrell, Monjo, Torrens i Sr. Batle i 2 vots en contra, els dels Srs. Rafel Oliver i Guillem Bergas.

9.- Informar favorablement el projecte de supressió de la travessia que uneix la PM-351 amb la PM-352, variant de Maria, que passa per dins el poble. (Camí Encreuer)

COMISSIÓ DE GOVERN DE DIA 22 DE NOVEMBRE

Sessió ordinària a la qual assisteixen tots els seus components. Es prengueren els següents acords:

1.- Aprovar l'acta de la sessió anterior. (13-9-90)

2.- Aprovar, per unanimitat, la proposta de Batlia de sol·licitar una subvenció de 2.000.000 pts. a la Conselleria Adjunta a la Presidència per a "batxeo" i millora de l'enllumenat.

3.- Aprovar, per unanimitat, la primera certificació de les obres "Captació i elevació d'aigua potable i depòsit regulador" per un import de 1.182.081 a favor de Tecnoport Internacional, S.A.

4.- Procedir a fer un Ban per donar informació als possibles interessats en pintar les escoles.

5.- Prorrogar els contractes laborals per un termini d'un any a Bartomeu Català i a Maria Isabel Gual.

6.- Anomenar representant de l'Ajuntament al Consell Escolar, a D. Bartomeu Monjo Sureda.

7.- Designar les dues festes locals: 17 de gener i 9 de setembre.

8.- Informar favorablement la sol·licitud de construcció de vivenda a Son Guillot a instàncies de D. Jaume Ferrà.

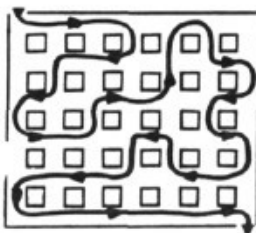
9.- Informar favorablement l'expedient d'activitat per a benzinera en la parcel·la 796, polígon 5.

10. Aprovar 7 expedients d'obres.

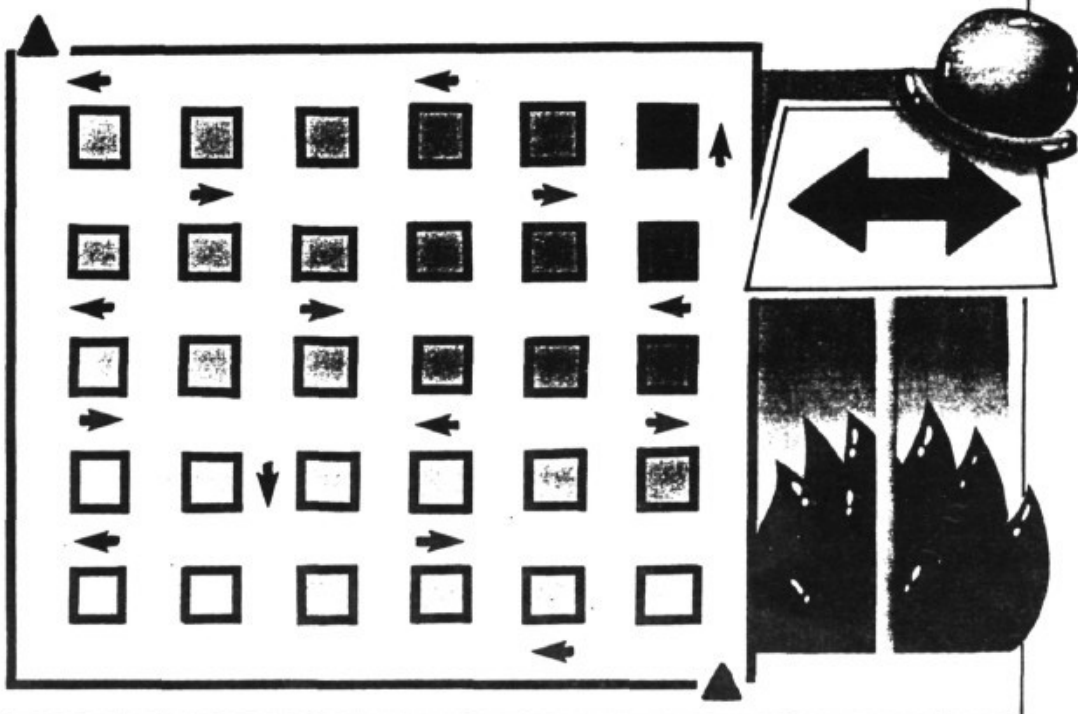
P A S S A T E M P S

CAMI DE FLETXES

Partint de baix heu de fer un recorregut per totes les fletxes fins a la sortida. En totes heu d'entrar per darrera. No podeu tornar enrera o passar dues vegades per la mateixa.

SOLUCIÓ

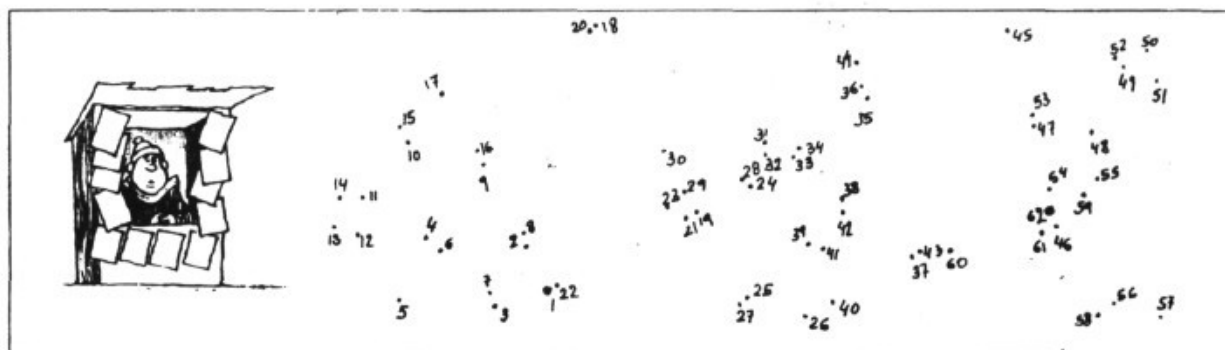

BROU DE LLETRES

P A N D E R E T A N L S X N I Y N C
S B H I K X Z R O M R R C A D A G A
O C G J I O R A P E A C N B I T H S
N F D R J A A N R P U R F L E U J C
A E S N T D I E T A N C A K M A R A
L T A I E A N S A R A T I C O L A V
L B U E S T O L O G N A E N A F T E
R G T O R G U E D E L S I U R A M L
A R E S A P A I A I R R U D N A B L

Feis els comptes que vulgueu, però no us moureu d'aquí fins que hàgiu trobat els noms de deu instruments musicals, i no us penseu que hi ha gi cap piano. Si no sou capaços de trobar-los, vet-aquí les solucions pandereta, maraca, flauta, sonall, citara, banjo, bandúrria, guitarra orgue i cascavell.

Uniu els punts i trobareu un dibuix.

ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA DE L'ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA

Al "local jove" de Montuïri, tingué lloc el passat divendres, 30 de Novembre, l'assemblea general ordinària de l'Associació de Premsa Forana, presidida per Carles Costa, de la revista Sant Joan.

Amb molt de fred i regular assistència d'associats, es tractà l'ordre del dia que començava amb uns informes de presidència (entrada a la Junta Directiva de Pau Reynés, obligació d'enviar 2 revistes al Gabinet de Premsa del Govern Balear, enquadernació de les revistes, termini de publicació d'articles per a diversos concursos, etc.). S'informà de l'estat de la nova seu, al carrer Princesa, 22, de Sant Joan, de la qual ja es té l'escriptura i del projecte de reforma de la teulada. El tercer punt era una proposta de modificació dels Estatuts, de les qual destacam l'obligació de reproduir a la capçalera de totes les revistes as-

sociades, el logotipus de l'Associació, la de limitar la periodicitat de la premsa forana des de un mínim trimestral i un màxim, setmanal, allargar a tres anys el govern de la Junta Directiva, entre d'altres.

En l'apartat de Precs i Preguntes destacarem les fetes per Can Picafort sobre l'intercanvi de revistes i la de Pòrtula demanant perquè es feien les reunions de la Junta Directiva a porta tancada.

Acabada l'assemblea tengué lloc una taula rodona amb el Conseller de Sanitat, Sr. Oliver Capó, acompanyat pels Srs. Domingo Llul i Antonio Martínez. De la parlada i informació sobre la política sanitària rebuda en prepararem un reportatge per al proper número.

Amb assistència del Batle de Montuïri, l'acte acabà amb un sopar de drets per gentilesa de l'Ajuntament.

Magí Ferriol

Loteria de Nadal

El portador d'aquesta papereta juga la quantitat de cent seixanta ptes., en el Sorteig que es celebrarà el 22 de Desembre de 1990, al número:

51.520

El Depositari:

JAUME MESTRE

Associació Cultural

FENT CARRERANY

Carrer Femenías, 1
MARIA DE LA SALUT

Tota papereta rompuda serà nul·la.
Caduca als tres mesos.

Carrerany

Esportiu

FONTHISA:::

Ni davant el cuer a la taula classificatòria en aquells moments, va esser capaç l'equip de FONTHISA de sumar els seus dos primers punts en un partit aquesta temporada.

La manca d'una victòria, clara o no, davant el rival i la corresponent injecció de moral que això dona, és ja una necessitat en el jugadors de FONTHISA i les necessitats no són bones companyes. Dins l'ànim de tots està aconseguir-la aviat i la victòria es resisteix.

Per afegir aigua an es banyat, en Damià Bergas va esser expulsat a dins Sta. Ponça i haurà de descansar 10 partits, els que li ha imposat el comitè de competició per tirar la pilota amb el peu i des de terra a l'àrbitre que estava uns 5 mts. lluny. Aquest li va mostrar la targeta vermella, emperò abans en Damià ja havia agafat el camí dels vestidors impotent davant les desiguals decisions del de negre i la seva manifesta incapacitat. L'àrbitre ha estat recusat per l'equip emperò el mal d'un i altre ja està fet i no té remei.

Les properes jornades i vist el joc que desenvolupa l'equip no pareix que vagin a millorar el panorama. Queda el consol que en el darrer partit jugat a Sa Pobla amb just 10 jugadors, els que sí hi anaren, es recolzaren entre ells, més que en tots els altres partits anteriors i fruit d'aquesta unió va esser que fins als darrers minuts no es va decidir el resultat.

FONTHISA -1 CICLOS MARIN -2

FONTHISA: J. Bergas, P. Font, J. Martínez, J. Mestre, J. Mas, J. Morey, D. Bergas, J. Sabater, C. Font, R. Oliver, i G. Frontera.

Sustitucions: X. Castelló per J. Sabater, J. Torelló per R. Oliver, B. Quetglas per D. Bergas i M. Garrido per J. Bergas.

Ja és casualitat, emperò en el banquet de FONTHISA hi havia 4 jugadors per poder fer canvis. Al termini de la primera part, el resultat era favorable als locals gràcies a un gol de D. Bergas i al final una nova derrota pels locals. Targeta groga a P. Font i a J. Sabater per entrar fort a un contrari. Mal arbitratge.

VINOS. SANTA PONÇA -6 FONTHISA -1

FONTHISA: X. Castelló, J. Martínez, B. Quetglas, J. Mestre, J. Mas, J. Morey, C. Font, R. Oliver, J. Torelló, J. Bergas i D. Bergas.

Clar triomf dels de Sta. Ponça que no passaren cap problema per golejar a FONTHISA. A més l'àrbitre, després d'unes amenaces de l'ex-jugador del Barça i del Reial Mallorca Joan Josep Estella, va pitar el que li varen dir. Nota negativa a més del resultat l'expulsió de D. Bergas. Marcà el gol dels de Maria, J. Morey. Va rebre també targeta groga X. Castelló per agafar un contrari que l'havia superat.

Carrerany

Esportiu

FONTHISA -1 TURAVIA -3

FONTHISA: S. Cifre, J. Martínez, J. Mas, J. Mestre, J. Morey, R. Oliver, J. Bergas, C. Font, M. Garrido, G. Frontera i R. Porcel.

Substitucions: P. Font per R. Oliver.

Es va avançar en el marcador FONTHISA de penal transformat per J. Morey. Abans, el capità de Turavia va agredir a l'àrbitre, que havia deixat de pitjar una clara pena màxima comesa per en J. Mas, motiu pel qual el partit va ser suspès durant uns minuts.

Targeta groga per J. Bergas i per P. Font.

CAFETERIA "LA PENYA" -5 FONTHISA -1

FONTHISA: X. Castelló, J. Mestre, J. Martínez, J. Sabater i J. Mas, C. Font, B. Quetglas, P. Font, G. Frontera i J. Bergas

Amb tan sols 10 jugadors es va presentar FONTHISA a disputar aquest partit a Sa Pobla. En els primers quaranta-cinc minuts el marcador estava a zero i en temps de descompte els locals marcaren 3 gols que deixaven les coses aparentment clares. A la reanudació, constants atacs de FONTHISA i en P. Font va marcar un gran gol de falta pel matix escaire de la porteria. Varies oportunitats desperdiciades pels de Maria i al final i quasi fora del temps, 2 gols més que sentenciaren el partit.

Els partits següents són aquests:

08.DES. FONTHISA - MAD. FULLANA
15.DES. CADE PEGUERA - FONTHISA
22.DES. FONTHISA - MEDITERRANEO

C.S.Jotul.....	10	8	2	0	35	7	18
M.F.-EsForat.....	9	7	1	1	36	14	15
C. La Peña.....	11	6	2	3	25	18	14
H. Helios.....	10	6	1	3	38	15	13
Mediterráneo.....	10	5	3	2	20	17	13
C. Marín.....	11	4	4	3	18	15	12
C. Veteranos.....	11	4	2	5	32	33	10
El Porvenir.....	10	3	3	4	15	18	9
V.S. Ponsa.....	11	2	2	7	21	31	6
Turavia.....	11	1	1	9	12	47	3
Fonthisa.....	10	0	1	9	11	48	1

Jaume Mestre.-

Carrerany

Esportiu

COMENÇA LA RECTA FINAL DEL CLUB

D' ESCACS

Possiblement quan surti aquesta revista el Club d'Escacs de Maria estarà disputant els "Play-Off" d'ascens a la, sempre que hagi superat el primer partit davant l'ANEM de Ciutat.

Les esperances estan ben fonamentades si recordam que al darrer enfrontament entre tots dos equips, els de Maria guanyàrem 3 a 1. Ara, la pressió i els nervis poden decantar el resultat cap a un lloc o un altre, però passi el que passi la campanya haurà estat excel·lent i només una planificació i organització deficient de la Federació, que ha permès que l'ascens es jugui en un sol partit, pot permetre que l'anhelat ascens sembli un fracàs.

És evident que la marxa del club no pot ser millor: a punt d'ascendir a la a manca de dues jornades, segon classificat de la 3a, vint escaquistes mariers (fet absolutament sorprenent i inhabitual en un esport tan minoritari), entre ells dues nines menors de 10 anys, competint, organització de diferents torneigs de Mallorca i de Balears, ...

El proper mes de desembre sabrem si els resultats esportius hauran acompanyat, però mai se posarà en dubte que l'escacs a Maria està ben viu i que si segueix amb aquesta línia, més prest o més tard, formarà part dels millors equips de Mallorca.

EL CLUB D'ESCACS DE MARIA ORGANITZA UN CURS D'ÀRBITRES

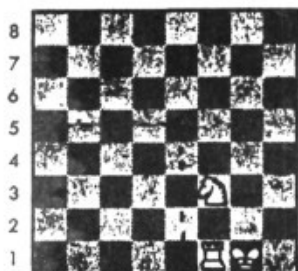
Els passats 4 i 11 de Novembre, Maria va ser la seu d'un curs per a l'obtenció del carnet d'àrbitre federat.

En Toni Pont, un dels millors escaquistes de Mallorca i àrbitre de gran prestigi dins el món illenc, impartí unes interessants classes davant 25 aspirants, entre ells, 6 del club organitzador.

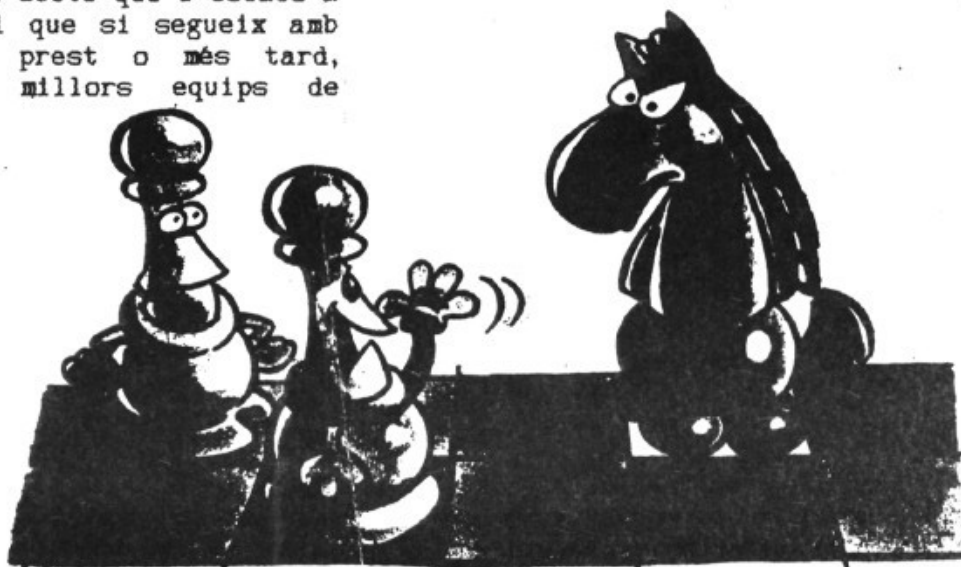
El darrer dia se celebraren unes petites proves i els sis mariers (Gaspar, Enric, en Pep, Miquel Ferriol, Miquel Mascaró i en Jeroni) aprovaren.

ENRIC POZO

EL CLUB D'ESCACS
VOS DESITJA UNES
BONES FESTES DE NADAL

a b c d e f g h

Carrerany

Esportiu

REPÀS AL QUE HA ESTAT LA TEMPORADA.

Un any més, quan els mesos passats ja es poden comptar amb els dits de les mans, la temporada competitiva finalitza. Sols manca la carrera "de l'indiot" que sempre, serà el dissabte de Nadal.

Aquest és el moment de recordar i moralitzar. S'han de repassar totes les activitats de la temporada, per tal de stingir els encerts i corregir els errors de les diverses activitats alitzades l'any 1.990.

La d'enguany, ha estat una temporada stinta a les anteriors, pel fet de tenir alguns ciclistes de les categories inferiors disposats a practicar el ciclisme que, des del principi trobaren el colzament necessari al nostre Club. Un evi, Llorenç Seguí, i tres infants, niel Estarellas, Pep Ferriol i Antoni rador, foren els qui defensaren els lors del nostre Club Ciclista i llüiren nom de Maria de la Salut per tot arreu la nostra illa.

El bagatge del primer, Llorenç, ha tat el millor que es recorda al ciclisme lenc dels darrers temps. Vint victòries vint-i-una proves disputades ho diu t; a més a més el títol de Campió de les lears aconseguit precisament al nostre ble. En Infants, En Daniel ha estat el s destacat en una temporada de paciència e primer any- a la que sempre s'ha sabut ntenir dins el grup capdavanter. En atrapartida, Ferriol i Obrador, s'han gut de conformar a participar.

Pel que fa als més grans, Ferriol lombrom, Simó Darder, Ferriol Roig, uel Fernández i Tomeu Arbona han estat s integrants de l'equip social de la, ja abada, temporada. Uns plantejaments de lncipl que han estat aconseguits quasi mpre.

La prova reina de la temporada, "El Pla Mallorca", ha estat dominat amb més oritat que mai. Sis victòries en set nades, els primers llocs de les

classificacions de muntanya, regularitat, equips, aficionats, aficionats especials i general absoluta, a més de situar a quatre ciclistes entre els deu primers, demostren un domini absolut en una competició que

cada dia es veu més animada. A més d'això, a les proves de l'estiu s'aconseguien altres triomfs com a les curses de Can Picafort, Algaida, Sa Pobla, Sencelles, Maria, ... i la segona posició al Campionat de les Balears per a Socials.

A la fi de la temporada, Simó Darder i Manuel Fernández participaren a la Volta a Menorca per a Socials i Veterans amb una destacada actuació. Dues setmanes després, Fernández, a la Volta a Mallorca, es va classificar dotzè, davant la quasi totalitat dels veterans de la nostra illa.

A més de tot això, el que més ens alegra i ens dóna ànims per continuar és l'enteniment entre tots els ciclistes, seguidors i socis del Club. És gràcies a tots ells que podem seguir treballant pel ciclisme.

Club Ciclista Maria de la Salut.

FEIM CARRERANY.

El proper diumenge dia 9 de Novembre arribarem fins al Puig de Son Sant Martí, a la localitat d'Alcúdia.

Partirem de La Plaça des Pou al voltant de les 9 h. i ens encaminarem amb cotxe cap al Port d'Alcúdia.

Arribats, deixarem els cotxes a una petita i tranquil·la plaça d'una urbanització propera i enfilarem el camí cap al cim del Puig des del carrer Pere Mas i Reus. La pujada és relativament fàcil i la duració aproximada és d'uns quaranta-cinc minuts. Tot el camí és dins una sendera marcada i amb no gaire dificultats, la qual cosa la fa ideal per qualsevol tipus de gent.

Una vegada a dalt, la vista és senzillament meravellosa a damunt les dues Badies; la de Pollença i la d'Alcúdia, a més dels llacs artificials "Menor i Esperanza", la Central Tèrmica des Murterar i el frondós bosc de Biniatrya.

Es té pensat dinar allà a dalt i després i amb tranquil·litat baixar per emprendre el camí de tornada a Maria.

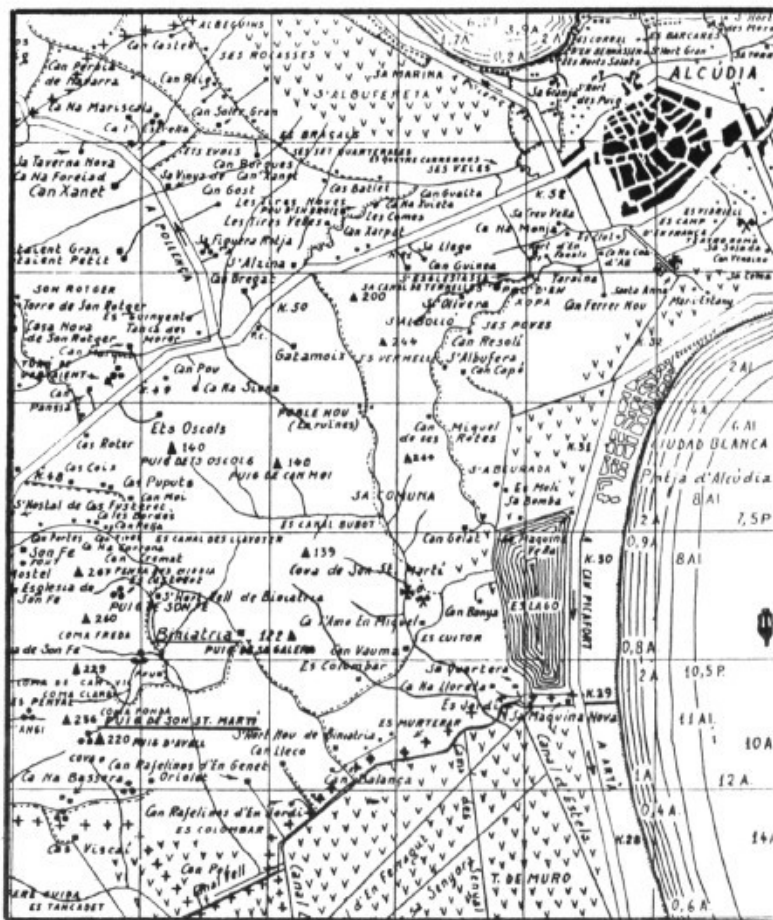
No vos perdeu aquesta excursió, fàcil i al mateix temps bella.

PROGRAMACIÓ D'EXCURSIONS

EXCURSIONS HIVERN-PRIMAVERA.

La programació d'excursions a partir del mes de Gener, és la següent:

- Vall de Coanegra..... 10-2-91.
- La Canaleta de Massanella... 10-3-91.
- Es Mirador de ses Puntetes ... 14-4-91.
- Ermita de Maristela..... 12-5-91.

Com podeu veure totes elles són el segon diumenge del mes. Seguint la norma dels anys anteriors no tenim cap excursió programada pel mes de Gener.

Insistim una vegada més, si hi ha algú interessat en fer alguna excursió que no estigui programada que ho digui i mirarem de fer-la.

Onofre Sureda Ribas.

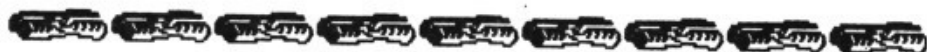
Bon nadal i molts d'anys

FENT CARRERANY

ASSOCIACIÓ CULTURAL
MARIA DE LA SALUT

AUTORS 1990

HÀN ESCRIT, DIBUIXAT, FOTOGRAFIAT,
REPARTIT... "FENT CARRERANY" AL
LLARG DE 1990 LES SEGÜENTS PERSONES
I ENTITATS:

Agrupació Socialista de Maria
Alemany Colom, Pere
Arbona Quetglas, Bartomeu
Arbona, Onofre
Aulet, Jerònia

Bauzà Vanrell, Rosa

Delegació d'Informació de
l'Ajuntament de Maria

Carbonell Estelrich, Joan
Carulla, Jordi
Castelló, Antònia
Club Ciclista de Maria
Colombram Llompart, Joana Maria
Colombram Mas, Joan
Coordinadora anti-camp de Golf
de Son Pont
Cop de Gas
Corresa Martínez, Pep Lluís
Crespi Salom, Pere

Ferriol Bauzà, Magí
Ferriol Fiol, Jaume
Ferriol Torelló, Josep
Fons Pascual, Pere
Font Bergas, Joan
Font Miquel, Francesca

Gelabert Mas, Joan
Gómez, Assumpta

Jordà Bauzà, Maria Margalida

Lladó i Jaume, Jaume
Lozano Blasco, Maika

Mas Bergas, Catalina

Mas Mas, Gaspar
Mas Negre, Antoni
Mas Negre, Antoni Lluc
Mas Vicens, Margalida
Mestre Ferriol, Pere
Mestre Llompart, Jaume
Mestre Mayol, Antoni
Mestre, Miquel
Monjo Sureda, Bartomeu
Morey Mas, Miquel

Oliver Roig, Miquel

Palmer, Antoni (Fabio)
Parlament, Gabinet de Premsa
Pastor Sureda, Bartomeu
Pericàs Marín, Catalina
Pons Vanrell, Margalida
Pozo Mas, Enric
Prieto, Pedro

Queralt Gibert, Joana Maria
Quetglas Jordà, Apol·lònia

Ramis Ramon, Catalina
Ribas Colombram, Pere
Ribas Mas, Maria del Mar
Roig, Pep

Santandreu Sureda, Jaume
Serra "Cartera", Joana
Servei de Promoció Econòmica
de la Mancomunitat des Pla
Sureda Ribas, Onofre
Sureda Ribas, Pere

Torres, Joan
Trencapinyons

Vanrell Mascaró, Gabriel
Vicens, Antònia Maria
Vives Colombram, Martina
Vives, Joana Maria

INDEX

1990

AGRICULTURA

Les messes d'Estiu (Mètodes i sistemes tradicionals).....	165
(Segona part).....	195
(Tercera part).....	227
(I quarta part).....	269
Agricultura ecològica.....	331

ALTRES

"Sa Nostra" subvenciona la compra d'una casa per ampliar el local de la Tercera Edat.....	77
Celebració del VII aniversari de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia	103
Tal com havia d'esser.....	110
Frases Curioses.....	127
Serveis Socials.....	141
S'ha destapat un merder.....	155
L'amo En Tomeu distingit com a "Persona de poble-1989".....	160
Pla plurianual d'abastament i sanejament d'aigües.....	183
Sa garriga.....	225
Servei de promoció econòmica de la Mancomunitat del Pla.....	272
Rècords meteorològics als Països Catalans.....	283
Gorbatxov, premi Nobel de la pau	360
Assemblea General de l'associació de Premsa Forana.....	387

ARTICLES VARIS

Codi Europeu contra el càncer...	31
Sobre les NNSS de Maria i l'Impacte Ambiental a Montblanch.	32
Repercussions de la urbanització de Montblanch.....	48
Nelson Mandela.....	64
Projecte de rehabilitació dels antics camins de Mallorca.....	92
Amnistia Internacional.....	112
Lligó de drogues.....	156
Camps de Treball a Cabrera.....	384

BULLIT DE NOTICIES

20, 44, 74, 108, 142, 170, 192, 232, 260, 310, 342 i 376

CARRERANY ESPORTIU

24, 51, 81, 115, 149, 176, 208, 239, 285, 323, 355 i 388

CASA DE LA VILA

Ple (15 de Desembre).....	16
Comissió (21 de Desembre).....	16
Comissió (28 de Desembre).....	17
Comissió (11 de Gener).....	46
Comissió (25 de Gener).....	46
Ple (5 de Febrer).....	65
Comissió (8 de Febrer).....	66
Comissió (22 de Febrer).....	66
Clàusules complementàries al conveni urbanístic de Montblanch.	67
Comissió (8 de Març).....	100
Ple (16 de Març).....	100
Comissió (22 de Març).....	101
Comissió (10 d'Abril).....	126
Ple (20 d'Abril).....	126
Ple (11 de Maig).....	158
Comissió (7 de Juny).....	184
Ple (15 de Juny).....	185
Comissió (28 de Juny).....	216
Comissió (12 de Juliol).....	216
Ple (20 de Juliol).....	217
Comissió (26 de Juliol).....	280
Comissió (9 d'Agost).....	280
Ple (17 d'Agost).....	281
Comissió (23 d'Agost).....	282
Comissió (30 d'Agost).....	282
Comissió (13 de Setembre).....	301
Ple (17 de Setembre).....	301
Ple (28 de Setembre).....	301
Ple (8 d'Octubre).....	352
Ple (10 d'Octubre).....	352
Ple (5 de Novembre).....	371
Comissió (22 de Novembre).....	371

CONVOCATORIES

Assemblea General de Fent Carrerany.....	19
II Concurs-Exposició de Fotografia.....	78
Concurs de cartells de Festes...	200
Assemblea General de l'Associació.....	363

CORREU OBERT

Resposta a Jaume Mestre.....	18
Al regidor Miquel Torelló.....	65
Bon dia Rafel.....	107
A Pere Fons.....	127
El goig dins un pou.....	199
El futbol-sala: agressivitat o passatemps.....	234
En favor de tancar la plaça des Pou.....	234

1990

MEMORIA R.A.M	
Presentació.....	159
Temps de messes.....	191
Can Parrusso.....	220
Arriben ses Festes.....	251
Ca ses monges.....	314
L'escola de dalt.....	332
Escolanet.....	368

INDEX

1990

OPINIO

Benvingut, Jaume!.....	73
Pasqua.....	94
Opinió: el virus.....	111
Vos sona de res això?.....	237
Optimisme.....	249
Per molts d'anys.....	250
Fent Carrerany, record del passat o projecte de futur?.....	252
Tres enhorabones i tres alertes.	253
Sa Capella Fonda.....	268
Qui amb al.lots se colga... o crònica inacabada d'una legislatura desgraciada.....	306
La mar va remoguda.....	316
Camp de golf a Son Pont? No, gràcies.....	369

PASSATEMPS

114, 144, 174, 206, 238, 284 i 386

POEMES I GLOSES

22, 47, 80, 95, 145, 172, 194, 218,
256, 309 i 341

PORTADES

Jimena i Montblanch.....	1
Fogueró de Sant Antoni.....	29
Ametllers florits.....	57
Traspàs de la batlia.....	89
Processó de la Trobada.....	121
Dona, no fumis.....	153
La paella popular.....	181
Damunt s'era.....	213
50 aniversari de Fent Carrerany.	245
Entrega de les pageses.....	297
Innundacions.....	329
Fotografia Artística.....	361

REPORTATGES

Montblanch: l'altra cara.....	3
El menjador s'inaugura amb una paella a la plaça des Pou.....	186
Problemàtica dels joves als Països Catalans (Primera part).	262
(Segona part).....	318
(I tercera part).....	334
Fotos de les festes.....	312
Camps de Treball a Cabrera.....	364
Acte a Sa Capella Fonda.....	381

TEMPS, EL

15, 39, 79, 113, 140, 175, 190, 226
283, 321, 353 i 373

TEMPS PASSAT

2, 30, 58, 90, 141, 175, 190, 226,
283, 321, 353 i 373

XERRADETA, SA

L'amo Andreu Forteza,	12
(Segona part).....	40
Magí Ferriol, batle sortint.....	70
Rafel Oliver, batle.....	104
Fèlix Aguiló.....	136
Esteve Mas, es "Mister".....	162
Pere Ferriol Colombram.....	222
Jaume Mestre, president de l'Associació Fent Carrerany.....	259
Francisca Ferriol, presidenta de l'Associació de Pares.....	337
En Joan Vives "Burguet".....	378

*